

**SZAKISKOLA, KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

ÉS

HELYI TANTERVE

Felülvizsgálva
2017.

Jóváhagyva: 2017. július 31.

Kácsándiné Kottász Katalin

Kácsándiné Kottász Katalin
intézményvezető

Tartalom

Bevezető	4
1. A szakiskolai képzés	5
3. Készségfejlesztő iskola.....	6
4. Választott kerettanterv megnevezése	7
4. 1. Választott kerettanterv megnevezése - szakiskola	7
4.1.1. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyamának kerettanterven alapuló helyi tanterve	8
Célok és feladatok	8
Fejlesztési területek – nevelési célok	8
Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés	10
4.1.2. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola OKJ szerinti részszakképesítés oktatásához alkalmazandó 9 – 10. évfolyamos közismereti kerettanterve.	14
4. 1. 3. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola szakképző évfolyamainak szakmai oktatásának kerettanterve	19
4. 2. A választott kerettanterv megnevezése készségfejlesztő iskola	38
4.2.1. Készségfejlesztő iskola:	38
4. 2. 2. A készségfejlesztő iskola 9 – 10. évfolyamának közismereti oktatása	43
4. 2. 3. Készségfejlesztő iskola 11 – 12. évfolyamának közismereti oktatása	48
4. 2. 4. Készségfejlesztő iskola 11 – 12. évfolyamának gyakorlati kerettanterve	52
4. 2. 5. Kiegészítő takarító készségfejlesztő kerettanterv	52
4. 2. 6. Udvaros készségfejlesztő kerettanterv	59
5. A választott kerettanterv feletti óraszám	61
5. 1. A választott kerettanterv feletti óraszám - szakiskola.....	61
5. 1. 1. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyamának óraszámai	61
5. 1. 2. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola OKJ szerinti részszakképesítés oktatásához alkalmazandó 9. évfolyamának közismereti óraszám	63
5. 1. 3. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola OKJ szerinti részszakképesítés oktatásához alkalmazandó 10. évfolyamának közismereti óraszámai	64
5. 1. 4. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola OKJ szerinti részszakképesítés oktatásához alkalmazandó 9 10. évfolyamának szakmai óraszámai	64
5. 2. A választott kerettanterv feletti óraszám – készségfejlesztő iskola	69
5. 2. 1. A készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamának óraszámai	69
5. 2. 2. A készségfejlesztő iskola 11 – 12. évfolyamának közismereti óraszámai	70
5. 2. 3. Készségfejlesztő kerettantervek alkalmazása	71
6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	72
7. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	73
7. 1. Szakiskola.....	73
7. 2. Készségfejlesztő iskola	74
8. Mindennapos testnevelés.....	75
9. A választható tantárgyak, foglalkozások és pedagógusválasztás szabályai	75

10. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	75
11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	78
12. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	78
14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	80
15. Az iskolai beszámoltatás az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.	81

Bevezető

Szakiskola, készségfejlesztő iskola

A Nemzeti alaptanterv a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve is utal rá, hogy a nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a köznevelési törvény foglalja össze.

Törvényi hivatkozások:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelet egyes oktatási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről
- 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól
- 56/2016. (VIII. 19.) FM rendelet a földművelésügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről

1. A szakiskolai képzés

A szakiskolában a cél elsősorban az ismeretek megerősítése, szintetizálása, a tudáselemek rendszerbe illesztése, alkalmazása, a pályaorientáció, az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása. A tanulók eltérő képességprofilja, iskolai életének különbözősége, egyéni fejleszthetőségi prognózisa esetén is kiemelt cél, hogy a tanulók a szakiskolai nevelés, oktatás során elsajátítsák azokat az ismereteket és készségeket, amelyek az önálló élethozzá, a munkaerőpiacra történő belépéshez, megmaradáshoz és az egész életen át tartó tanulás megalapozásához elengedhetetlenül szükségesek. A nevelés, oktatás, képzés célja:

- a még meglévő tudásbeli és szociális hátrányok felszámolása
- a tanuláshoz, szakmatanuláshoz, munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése, erősítése
- szakmai vizsgára való felkészítés
- munkavégzésre való szocializálás, munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, önálló életvezetés megalapozása.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskolai képzés szerkezete

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskolák egy kötelező 9/E jelű előkészítő évfolyamból, és arra épülő két évfolyamos (9-10. évfolyam) OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatását célul kitűző szakaszból épül fel.

Képzés szerkezete OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatásához:

	előkészítő 9/E évfolyam heti óraszám (36 hét)	9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret				
Kötött órák	31,5	10,5	-	11,5
Szabadon felhasználható órakeret	3,5	1,5	-	1,5
<i>Összesen</i>	<i>35</i>	<i>12</i>	-	<i>13</i>
	előkészítő 9/E	9. évfolyam	Összefüggő	10. évfolyam

	évfolyam heti óraszám (36 hét)	heti óraszám (36 hét)	(nyári) gyakorlat (2 hét)	heti óraszám (35 hét)
Szakmai elmélet és gyakorlat				
Kötött órák	-	21	70	21
Szabadon felhasználható órakeret	-	2	-	2
<i>Összesen</i>	-	23	70	23
Rehabilitáció	4	4	-	4
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	heti 39 óra	heti 39 óra	70 óra	heti 40 óra

(A rész-szakképesítés oktatására fordítható idő összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

3. Készségfejlesztő iskola

A készségfejlesztő iskola tanulásban és értelmileg akadályozott, enyhe- és közepsúlyos értelmi fogyatékos tanulók részére biztosítja az életkezdéshez szükséges ismeretek elsajátítását, egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok megismerése, megtanulása.

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata alapján (8 általános iskolai évfolyam elvégzése után) kerül az értelmileg akadályozott tanuló középfokú oktatásba.

A 9-10. évfolyam kerettanterve a tanulásban és értelmileg akadályozott tanulót oktató-nevelő általános iskolai kerettanterv koncepcionális és tartalmi folytatása. A 9-10. évfolyamot a szakképzés előkészítése, az általános műveltségi és praktikus ismereteket közvetítő tartalmán túl, súlypontosan veszi figyelembe a szakképzési évfolyamokra való felkészítést.

Az a fiatal, aki eredményesen befejezte a 10. évfolyamot, tanulmányait a szakiskola szakképzési évfolyamain folytatja.

Szakiskola felépítése

Kötelező 9/E előkészítő évfolyam + OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatásához alkalmazandó 9-10. évfolyam az alábbi rész-szakképesítéseknek megfelelően.

- 2162201 kerti munkás rész-szakképesítés
- 2162202 parkgondozó rész-szakképesítés
- 2181401 családe llátó

Készségfejlesztő iskola felépítése

A készségfejlesztő iskolában jelenleg 2 szakmai modult oktatunk:

- Takarítói munka, takarítói kisegítő munka szakmai program; oktatási miniszter 2846/18/2004. sz. alatt jóváhagyta és bevezetését engedélyezte
- Udvaros szakmai modul; jóváhagyási szám: 19068-4/2009. (11. 04.)

4. Választott kerettanterv megnevezése

4. 1. Választott kerettanterv megnevezése - szakiskola

51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
11. melléklet az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelethez

Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyamának kerettanterve.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatásához alkalmazandó 9-10. évfolyamos közismereti kerettanterve

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait a következő fejezetek tartalmazzák.

4.1.1. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyamának kerettanterven alapuló helyi tanterve

Célok és feladatok

Ebben a szakaszban – az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező előkészítő évfolyamán – az előzetes tudások megerősítése és tovább építése, alkalmazása, az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása kerül a középpontba. Megvalósul a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó gyengébb vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása, a szakmatanuláshoz, munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése.

A pedagógus feladata biztosítani az enyhe értelmi fogyatékos, alapfokú iskolai tanulmányaikat befejezett tanulók általános tudásának elmélyítését, illetve szinten tartását, a közismereti órákon a szociális kompetenciák fejlesztését, a személyes jártasságnak, a problémákkal való megbirkózás képességének erősítését célzó tanulási környezetet, a tevékenységközpontú tanulásszervezést.

A képzés feladata elmélyíteni, kiegészíteni az alapfokú iskolában megszerzett általános műveltséget, feltárni és segíteni az épen maradt részkapességeket, támogatni az érdeklődés és tehetség alapján kialakuló tanulói tevékenységeket.

A tantárgyi struktúra igazodik az értelmi fogyatékoságból adódó nevelhetőség, oktathatóság, képezhetőség sajátosságaihoz. Ennek lényeges eleme, hogy integrált természetismeret tantárgyat tartalmaz; a kompetenciák fejlesztésében megkülönböztetett figyelmet fordít a személyes, a szociális, a kommunikációs és az életvezetési kompetenciákra; és minden tananyagtartalmat a gyakorlati életben előforduló problémák, helyzetek megoldásához kapcsol. A tantárgyi kerettantervek összeállítása során a teljes rendelkezésre álló órakeret felosztásra került a tematikai egységek között. A nevelőtestületnek azonban jogszabályban biztosított lehetősége van a tematikai egységek óraszámának 10%-os csökkentésére, és ennek felhasználásával az esetleges helyi sajátosságok érvényesítésére.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés területén kialakul a szabálykövető magatartás érvényesítése; a mindennapi gyakorlatban az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával, az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével valósul meg. A folyamat végén az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képes lesz cselekedetei következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Kibontakozik a közösségi élettel kapcsolatos igazságérzete, társaival és az őt körülvevő személyekkel szembeni elfogadása, segítőkészsége. Magatartásában fejlődik az önfegyelem, a

másokat megillető tisztelet megadása és tevékenységeiben a kívánatos mértéktartás. Feladatai és munkatevékenységei során megerősödik kötelességtudata.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén felkészül a társadalmi elvárásoknak megfelelő kötelezettségek és jogok gyakorlására, megismeri és szükség szerint igénybe veszi az önérvényesítés intézményes lehetőségeit.

Önismeret és társas kultúra fejlesztése területén az enyhe értelmi fogyatékos tanulóban kialakul a felnőtt élethez kötődő reális énképe, megismeri és kontrollálni tudja a viselkedését. A társas kapcsolatok tudatosan megfigyelt visszajelzései alapján továbbfejlődik önértékelése, önbizalma. Kialakul a társakkal, ismerős és ismeretlen környezettel szembeni bizalom és bizalmatlanság megfelelő egyensúlya.

A testi és lelki egészségre nevelés támogatja a tanuló tudatos törekvését az egészséges életmódra, a testi és lelki egyensúly megőrzésére. Igénnyé válik a testi épség megóvása és a sérülések elkerülése. A mindennapos testedzés megalapozza a munkavégzéshez elengedhetetlen fizikai állóképesség megszerzését és megőrzését. A pedagógus lehetőséget ad a tanulónak felismerni és elkerülni a káros szenvedélyeket, a testi, szellemi és lelki érettség elérésével megerősödik sikeres társadalmi beilleszkedésének lehetősége. A pedagógus feladata felhívni a tanuló figyelmét a rendszeres és bőséges táplálkozás fontosságára, a táplálék összetevőinek, minőségének megfigyelésére, megteremteni az egészségvédelem és a szociális gondoskodás gyakorlatát az iskolában, felhívni a figyelmet a rendszeres mozgás, a megjelenés, a küllem, az ápoltság összefüggéseire.

A hétköznapi élethelyzetek megbeszélése, gyakorlása segíti a párkapcsolatok megismerését, felelős párkapcsolat kialakítását, az együttlét, a szakítás felelősségét, kultúráját.

A felelősségvállalás másokért és önkéntesség területén a tanuló tapasztalatai bővülnek a társadalom tagjainak különbözőségéről, megerősödik benne az elfogadás érzése, a másság elfogadása, a betegség, a sérült és a fogyatékos emberek iránti együtt érző, segítő magatartás kialakítása. A pedagógus feladata lehetőséget teremteni arra, hogy fejlődjön a tanulóban az önkéntes segítségnyújtás igénye, amelyben megismeri és megéli a saját személyének fontosságát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, az egymásrautaltságot.

A fenntarthatóságot és környezettudatosságot segíti, ha a pedagógiai helyzetekben cselekedeteit, azok hatását személyesen is megtapasztalja, belátja a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteit, összefüggéseit. A környezeti ártalmak számbavétele, a védekezés lehetőségeinek kipróbálása, a takarékoságnak, a szükségletekhez igazított szokásrendnek a megismerése teszi lehetővé a mindennapi alkalmazást, azt, hogy fejlődjön az önálló étellel kapcsolatosan az egészséges és esztétikus környezet és élettér kialakításának és megóvásának igénye.

A gazdasági és pénzügyi nevelés folyamatában kiemelt szerepet kap a figyelem ráirányítása a tanuló saját felelősségére a javakkal való ésszerű gazdálkodásban, a pénz világában és a fogyasztás területén.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknak is fel kell készülniük a munkavállalásra, a változások kezelésére és a későbbi tanulásra is. Kompetenciákkal a társadalmi integráció, az önálló életvezetés és a felnőttkori munkaerő-piaci helytállás érdekében nekik is rendelkezniük kell. A valamiben kompetens fiatal tudja, hogy adott esetben mit kell tennie; tudása van róla, képes megtenni; kialakult a megfelelő képessége, és meg is akarja tenni, mert megfelelő attitűddel rendelkezik.

A kulcskompetencia különböző szintű kompetenciák rendszere – fejlesztésük egymásra épülő, tervezhető. Az alapkészségek kialakításához szükséges kompetenciák a jövőben való boldogulás várható igényei szerint kiegészülnek más olyan kompetenciákkal, amelyek a sikeres társadalmi beilleszkedéshez, az egész életen át tartó tanuláshoz szükségesek. Ezek a kulcskompetenciák, amelyek nemcsak egyes tantárgyakhoz köthetőek. Kialakításuk, fejlesztésük a köznevelés feladataként az enyhén értelmi fogyatékos tanulókat nevelő-oktató intézményekben is elvárásként jelenik meg.

Egy-egy terület fejlesztési feladatai valamennyi kompetenciát mozgósíthatják, illetve számos terület tartalmainak feldolgozása valamennyi kompetencia fejlesztésére hatással lehet. Az egyes területek meghatározzák, hogy mely kulcskompetenciák fejlesztését célozzák meg a fejlesztési feladatok megvalósítása folyamán.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó speciális szakiskola kötelező előkészítő évfolyamán jellemzően fejlesztendő kulcskompetenciák meghatározhatóak, azonban egyénenként eltérő összetevők fejlesztésére helyeződik a hangsúly – az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében ez különösen jellemző. Ezért a szakértői bizottságok és a gyógypedagógusok képességekre, részképességekre vonatkozó vizsgálati eredményeire is támaszkodva, differenciált, egyénre szabott programokon keresztül érhető el a tanulási épesség egyénileg különböző szintre fejlesztése.

A tanuló az *anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületen* elsajátítja a társas, a társadalmi érintkezéshez, kapcsolatfelvételhez és kapcsolattartáshoz szükséges kommunikációs formákat, megerősödik beszédértése és beszédprodukciója. Fejlődik szöveg- és véleményalkotási képessége. Kommunikációja körülményeknek megfelelő alakítására, továbbá az egyéni, racionális és sikeres vita stratégiáinak kialakítására és használatára törekszik. A hétköznapi helyzetekben a magyar helyesírás szabályait követve old meg írásos feladatokat.

Az idegen nyelvi kommunikáció kompetenciaterületen a tanuló a tanult nyelv kommunikációs fordulatait, alapvető, mindennapi élethelyzetek egyszerű fogalmait felismeri, alkalmazza. Törekszik a tanult idegen nyelvi kultúra minél árnyaltabb megismerésére.

Matematikai kompetenciaterületen a mindennapi élethelyzetekben szükséges kognitív funkciók fejlesztésére fókuszál a terület. Bővül a biztonságot nyújtó ismeretek köre. A pedagógus gyakorlati tevékenységekkel folyamatosan segíti a tér- és időbeli viszonyok megerősítését, a mértékegységek egyre biztosabb használatát, a pénzkezelést és a szakmai ismeretek matematikai kompetenciát igénylő területeinek elsajátítását. A matematikai kompetencia birtokában az enyhén értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus fel tudja használni a társadalmi lét különböző területein. Felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat és törekszik ezek pontos megfogalmazására.

A természettudományos és technikai kompetencia területen az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása folyik, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása a cél. A tanuló ismereteinek segítségével, a megfelelő módszerek felhasználásával képes leírni és magyarázni a természet egyszerűbb jelenségeit és folyamatait. Érzékeny a hazai és globális természeti környezeti problémák iránt. Képes és kész saját életében környezettudatos döntések meghozatalára. Megismeri az ember szerepét a gazdaság környezetkárosító hatásának kialakulásában, megérti, hogy a környezeti katasztrófák elkerülhetők. A tanuló megfigyeli és értelmezi a mindennapi élethez köthető természeti jelenségeket. Gyakorlattá válik az egészségvédelemmel és betegségmegelőzéssel kapcsolatos ismeretek alkalmazása, bővül a környezet megismerésére való igénye és képessége.

A digitális kompetencia azt jelenti, hogy a tanuló képességeinek megfelelő szinten alkalmazza az infokommunikációs eszközöket a tanulás, a kapcsolattartás, a szórakozás és ismeretszerzés területén. Képes adott céllal és adott szempontok alapján dokumentumokat választani informatikai eszközök segítségével. Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve középpontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

A szociális és állampolgári kompetencia segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Az állampolgári kompetenciák fejlesztése az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve zajlik úgy, hogy a pedagógus a tartalmakat

sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. A tanuló felkészült a közügyekben való aktív részvételre, képessé válik a családi munkamegosztásban a felnőtt szerepre, felkészül a társadalmi lét munkavállalási és állampolgári szerepeinek betöltésére. Bővülnek ismeretei a közügyekben való részvétel szabályairól, saját érdekeinek képviseléséről, az önérvényesítés és az ehhez történő segítségkérés lehetőségeiről. Gyakorolja a közösségi viselkedést az iskolai környezet lehetőségeinek igénybevételével.

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia területén a tanuló felismeri reális lehetőségeit, képességeinek határait, megtanulja, kitűzött céljai elérése érdekében, megfelelő formában kérni és elfogadni mások segítségét.

Felismeri a korának megfelelő élethelyzetekben a számára kedvező lehetőségeket és él azokkal, tájékozódik a pénz világában. Fejlődnek az életvezetési, munkavégzési, munkavállalói technikákra vonatkozó kompetenciái (tervezés, szervezés, ellenőrzés, értékelés, becslés, döntés, irányítás képessége, hierarchiatűrés képessége, megbízhatóság, felelősség- és kötelességtudat, tenni akarás). A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási-tanulási folyamatban az enyhén értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismeri fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség terén a tanuló érdeklődésének megfelelően motivált tevékenységeiben a kreativitásra, részt vesz alkotások létrehozásában, nyitottá válik művészeti alkotások befogadására. Az ötletgazdagság, a kíváncsiság és az alkotókedv kialakulásában nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is.

A hatékony, önálló tanulás kompetenciaterületén a tanuló igénybe vesz minden, képességeihez mértén elsajátított kultúrtechnikai eszközt új ismeretek, információk elsajátítására, megismerésére. Tud segítséget kérni új ismeret elsajátításához, megkérdezni és képes csoportos munkában részt venni.

Az önálló, hatékony tanulásra képes tanuló képes közös munkában, csoportban dolgozni.

Tantárgyak és óraszámok

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza:

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	180
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2	72
Matematika	Matematika	5	180
Ember és társadalom	Etika	1	36
	Állampolgári ismeretek	1	36
Ember a természetben	Természetismeret	2,5	90
Művészetek	Műszaki rajz, vizuális nevelés	2	72
Informatika	Informatika	2	72
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Pályaorientáció	1	36
	Szakmai alapozó ismeretek	4	144
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	180
	Osztályfőnöki óra	1	36
Összesen		31,5	1134
Szabadon tervezhető		3,5	126
Mindösszesen		35	1260

4.1.2. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola OKJ szerinti részszakképesítés oktatásához alkalmazandó 9 – 10. évfolyamos közismereti kerettanterve.

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti Alaptanterven és a Sajátos nevelési igényű tanulók oktatására vonatkozó irányelveken alapul.

Célok és feladatok

A szakiskolai iskolai oktatás felkészíti a tanulókat az egész életen át tartó tanulásra, a munkaerőpiacon való eredményes részvételre, a sikeres munkaerő-piaci és társadalmi integrációra.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók közismereti oktatásának a szakiskolai képzésben kiemelt célja támogatni a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítását és a sikeres szakmai vizsgára való felkészülést, gyakorlási-kipróbálási lehetőséget adni a társadalmi beilleszkedés, az önálló életvezetési technikák, a társadalmi cselekvőképesség, a személyiségstruktúra megszilárdítására.

A szakiskolai képzés gyakorlási-kipróbálási lehetőséget teremt a társadalmi normáknak megfelelő életmód, életvitel szervezéséhez, vezetéséhez. Támogatja a személyiség komplex, harmonikus fejlődését, az önismeret, az önbizalom és a megfelelő önértékelés megerősödését, segíti a kognitív funkciók, az érzékelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás további fejlődését, teret enged a helyes és kívánatos társas kapcsolatok, viselkedési normák, szociális interakciók gyakorlásának.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsei nevelés terén a tanulók erkölcsi érzékének továbbfejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése zajlik.

A szabálykövető magatartás érvényesítése a mindennapi gyakorlatban, az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával, az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével valósul meg. Segíti az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosítását a nemzedékek közötti és a kortársi kapcsolatok megerősítésével, az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával.

A folyamat végén az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képes lesz cselekedetei következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Kibontakozik a közösségi étellel kapcsolatos igazságérzete, társaival és az őt körülvevő

személyekkel szembeni elfogadása, segítőkészsége. Magatartásában fejlődik az önfegyelem, a másokat megillető tisztelet megadása és tevékenységeiben a kívánatos mértéktartás. Feladatai és munkatevékenységei során megerősödik kötelességtudata. A nemzeti azonosságtudat és hazafias nevelés segíti a magyar történelemre és hagyományokra, hazájára való büszkeség kialakulását, a más népek, azok kultúrája iránti érdeklődés és tisztelet megnyilvánulását azzal, hogy támogatja a tanuló aktív részvételét szűkebb környezetének megemlékezéseiben, a történelmi múlthoz kapcsolódó ünnepeken.

A társadalom, a társadalmi jelenségek megítélése fókuszba kerül, a tanulót a pályaválasztási és önálló életkezdési ismeretei, motivációja segíti abban, hogy reális képet kapjon a társadalomban elfoglalt-elfoglalható helyéről.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén felkészül a társadalmi elvárásoknak megfelelő kötelezettségek és jogok gyakorlására, megismeri és szükség szerint igénybe veszi az önértékesítés intézményes lehetőségeit. Iskolai keretekben gyakorolja a demokratikus jogokat és megismeri a demokrácia szabályait. Az iskola az egyéni adottságokhoz és lehetőségekhez mértén biztosítja a tanuló részvételét a helyi civil társadalom életében, azért, hogy fogékony legyen a társadalom jelenségei, problémái iránt.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése területén az enyhe értelmi fogyatékos tanulóban kialakul a felnőtt élethez kötődő reális énképe, megismeri és kontrollálni tudja a viselkedését. A társas kapcsolatok tudatosan megfigyelt visszajelzései alapján továbbfejlődik önértékelése, önbizalma. Kialakul a társakkal, ismerős és ismeretlen környezettel szembeni bizalom és bizalmatlanság megfelelő egyensúlya. A serdülőkorban, mint a személyiség kialakulásának döntő szakaszában, az életkorból adódó problémák kezelése érdekében kiemelt szerepet kapnak a feszültségek, a szorongás, a stressz, a fáradtság oldásának technikái, annak felismerése és leírása, hogy a tanuló önmaga hogyan változik, alakul. Az elképzelések, vágyak, tervek a felnőtt szerepekről – a felnőttkori önmaga megvalósításáról – akkor lesznek reálisak, ha a tanuló képes a kudarcok tűrésére, tanulságaik feldolgozására, hasznosítására.

A testi és lelki egészségre nevelés támogatja a tanuló tudatos törekvését az egészséges életmódra, a testi és lelki egyensúly megőrzésére. Igénnyé válik a testi épség megővése és a sérülések elkerülése. A mindennapos testedzés megalapozza a munkavégzéshez elengedhetetlen fizikai állóképesség megszerzését és megőrzését. A pedagógus lehetőséget ad a tanuló felismerni és elkerülni a káros szenvedélyeket, a testi, szellemi és lelki érettség elérésével megerősödik sikeres társadalmi beilleszkedésének lehetősége. A pedagógus feladata felhívni a tanuló figyelmét a rendszeres és bőséges táplálkozás, a táplálék összetevőinek, minőségének megfigyelésére, megteremteni az egészségvédelem és a szociális gondoskodás

gyakorlatát az iskolában, felhívni a figyelmet a rendszeres mozgás, a megjelenés, a küllem, az ápoltság összefüggéseire.

A családi életre nevelést segíti, hogy a tanuló a középfokú oktatás időszakában megismeri a harmonikus családi mintákat és a családi együttélés szabályait. A hétköznapi élethelyzetek megbeszélése, gyakorlása segíti a párkapcsolatok megismerését, felelős párkapcsolat kialakítását, az együttlét, a szakítás felelősségét, kultúráját.

A támogatást nyújtó társadalmi, egészségügyi rendszerek megismerése, a konfliktusok kezelési lehetőségeinek, az érzelmi bizonytalanságoknak, a magánéleti krízishelyzeteknek a felismerése a felnőttkorba lépő fiatalok számára támpontokat nyújt az érzelmi élet válságaiban.

A felelősségvállalás másokért és önkéntesség területén a tanuló tapasztalatai bővülnek a társadalom tagjainak különbözőségéről, megerősödik benne az elfogadás érzése, a másság elfogadása, a betegség, a sérült és a fogyatékos emberek iránti együttérző, segítő magatartás kialakítása.

A pedagógus feladata lehetőséget teremteni arra, hogy fejlődjön a tanulóban az önkéntes segítségnyújtás igénye, amelyben megismeri és megéli a saját személyének fontosságát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, az egymásrautaltságot. A szociális érzékenység, az együttműködés, a problémamegoldás, az önkéntes feladatvállalás és a megoldás képességének kialakulása, az alkalmazás általánossá válása a mindennapi életben, a munka világában is támogatja a beilleszkedést.

A fenntarthatóságot, környezettudatosságot segítik azok a helyzetek, amelyekben a tanuló felismerheti, hogy az emberiség összefogása szükséges a környezet épségének megóvása, a természet védelme érdekében.

A pedagógiai helyzetekben cselekedeteit, azok hatását személyesen is megtapasztalja, belátja a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteit, összefüggéseit. A környezeti ártalmak számbavétele, a védekezés lehetőségeinek kipróbálása, a takarékoságnak, a szükségletekhez igazított szokásrendnek a megismerése teszi lehetővé a mindennapi alkalmazást, azt, hogy fejlődjön az önálló étellel kapcsolatosan az egészséges és esztétikus környezet és élettér kialakításának és megóvásának igénye.

A pályorientáció területén a tanuló reális önértékeléssel megismeri munkaerő-piaci lehetőségeit, a társadalmi munkamegosztás alapjait. Képességeinek, lehetőségeinek és érdeklődésének figyelembevételével pályát választ, megismeri és motiválttá válik a céljai elérése érdekében szükséges képességek fejlesztésében.

A gazdasági és pénzügyi nevelés terén a tanuló felkészül a változó gazdasági környezet lehetőségeihez történő alkalmazkodásra, megismeri a családi munkamegosztást, gazdálkodást,

felismeri, hogy milyen az ésszerű, beosztó felhasználás, takarékoság. A folyamatban kiemelt szerepet kap a figyelem ráirányítása a tanuló saját felelősségére a javakkal való ésszerű gazdálkodásban, a pénz világában és a fogyasztás területén.

A tanuló a pedagógiai folyamatban és a valóságban is kipróbálhatja az ügyintézés útjait, a segítségkérés lehetőségeit a lakhatás, a munkavállalás, a lakóhelyi, közösségi ügyintézés terén, tapasztalatokat szerezhet a döntései közvetlen és közvetett következményeinek és kockázatainak mérlegelésében.

A médiatudatosságra nevelés különös jelentőséget kap a médiumok használatának előtérbe kerülése, a tanulás, az önművelés területein történő felhasználása miatt. A médiatudatos magatartás a mindennapokban, a munka világában való tájékozódás szolgálatában azt jelenti, hogy a tanulónak megfelelő gyakorlata alakul ki az információhordozók megválasztásában, használatában, megismeri a hétköznapi élet során szerepüket az ismeretek, a fontos információk megszerzésében, fejlődik képessége az óvatosság területén és az információk hitelességének ellenőrzésében, vigyáz személyes adatainak védelmére, mértéktartó az eszközök használatában. A tanulás tanítása terület a tanuló számára lehetőséget ad az egyénre szabott, képességeknek megfelelő motivációra és a folyamatos fenntartásra az ismeretszerzésben. Segít elfogadni és megismerni a környezet folyamatos változását, fenntartani az igényt és képességet a tevékenységekkel és munkavégzéssel kapcsolatos ismeretek bővítésére a munkaerő-piaci és a társadalmi integráció elérése érdekében.

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza:

Tantárgyak és óraszámok

Az OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatásához kapcsolódó enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola 9-10. évfolyamának tantárgyi rendszere.

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évfolyam (átlag heti időkeret)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1	71
Matematika	Matematika	2	142
Ember és társadalom	Etika	1	71
Informatika	Informatika	1	71
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	355
	Osztályfőnöki óra	1	71
Közismeret összesen		11	864
További szabad közismereti időkeret		1,5	108
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	1491
További szabad szakmai időkeret (szabad sáv)		2	142
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	70

Az éves óraszám megadásánál 9. évfolyamon 36 héttel, 10. évfolyamon 35 héttel számolunk.

*4. 1. 3. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola
szakképző évfolyamainak szakmai oktatásának kerettanterve*

Kerettanterv a 21 622 01 számú kerti munkás rész-szakképesítés szakiskolában történő oktatásához tanulásban akadályozottak számára a 34 622 02 Kertész szakképesítés kerettanterve alapján.

A rész-szakképesítés alapadatai

A rész-szakképesítés azonosító száma: 21 622 01

A rész-szakképesítés megnevezése: Kerti munkás

A szakmacsoport száma és megnevezése: 20. Mezőgazdaság

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXXIV. Kertészet és parképítés

Elméleti képzési idő aránya: 30%

Gyakorlati képzési idő aránya: 70%

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: befejezett iskolai végzettséget nem igényel

Bemeneti kompetenciák: -

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: -

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

Az első szakképzési évfolyamot követően 70 óra

A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Szakiskolai óratervezés OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatásához

	Előkészítő évfolyam heti óraszám 36 hét	9. évfolyam heti óraszám	9. évfolyam éves óraszám (36 héttel)	10. évfolyam heti óraszám	10. évfolyam éves óraszám (35 héttel)
Közismeret	31,5	10,5	378	11,5	402,5
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	0	21	756+70	21	735
Összesen	31,5	31,5	1134+70	32,5	1137,5
8-10% szabad sáv (közismereti rész)	3,5	1,5	54	1,5	52,5
8-10% szabad sáv (szakmai rész)	0	2	72	2	70
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	35	35	1260+70	36	1260

A rész-szakképesítés oktatására fordítható idő 1703 óra (756+70+735+72+70) nyári összefüggő gyakorlattal és szakmai szabadsávval együtt.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	összefüggő gyakorlat	elméleti	gyakorlati
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytani ismeretek	2		70	2	
	Termesztési ismeretek gyakorlat		5			5
	Műszaki alapismeretek	2				
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		4			5
10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	2				2
11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák	2				2
	Kerti munkák gyakorlat		4			5
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8	13		6	15
Összes heti/összefüggő gyakorlat óraszám		21		70	21	

**A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszám
évfolyamonként**

Szakmai követelmény-modul	Tantárgyak/témakörök	Óraszám				Összesen
		9. évfolyam		10. évfolyam		
		elméleti	gyakorlati	összefüggő gyakorlat	elméleti	
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytani ismeretek	72			70	142
	A növény felépítése	24			23	47
	A növények életjelenségei	24			23	47
	Növény- és környezettan	24			24	48
	Termesztési ismeretek gyakorlat		180		175	355
	Termesztés tárgyi feltételei		60		58	118
	Trágyázás, öntözés		60		58	118
	Növényvédelem		60		59	119
	Műszaki alapismeretek	72				72
	Anyagismeret	24				24
	Gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok	24				24
	A termesztés gépei	24				24
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		144		175	319
	Kéziszerszámok használata		48		58	106
	Gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok működése		48		58	106

	A termesztés gépeinek működése		48		59	107	
10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	72			70	142	
	Munkavédelmi szabályok	24			23	47	
	Tűz- és robbanásvédelem	24			23	47	
	Környezetvédelem	24			24	48	
11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák	72			70	142	
	Gyümölcsös növények telepítése	24			24	48	
	Zöldségnövények telepítése	24			23	47	
	Szőlő telepítése	24			23	47	
	Kerti munkák gyakorlat		144			175	319
	Gyümölcsös növények telepítésének gyakorlata		48			58	106
	Zöldségnövények telepítésének gyakorlata		48			59	107
	Szőlő telepítésének gyakorlata		48		58	106	
Összes éves elméleti/gyakorlati óraszám:		288	468	70	210	525	1561 (függőlegesen csak 1491)
Összes éves/összefüggő gyakorlat óraszám:		756		70	735	1561	
Elméleti óraszámok/aránya		498 / 31,9 %					
Gyakorlati óraszámok/aránya		1063 / 68,1 %					

Kerettanterv a 21 622 02 számú parkgondozó rész-szakképesítés szakiskolában történő oktatásához tanulásban akadályozottak számára az 54 581 02 Parképítő és fenntartó technikus szakképesítés kerettanterve alapján.

A rész-szakképesítés alapadatai

A rész-szakképesítés azonosító száma: 21 622 02

A rész-szakképesítés megnevezése: Parkgondozó

A szakmacsoport száma és megnevezése: 20. Mezőgazdaság

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXXIV. Kertészet és parképítés

Elméleti képzési idő aránya: 30%

Gyakorlati képzési idő aránya: 70%

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: befejezett iskolai végzettséget nem igényel

Bemeneti kompetenciák: -

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: -

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

Az első szakképzési évfolyamot követően 70 óra

A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a rész-szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak:

- Kerti szerszámok, eszközök
- Gépszerszereléshez szükséges szerszámok, gépek és eszközök
- Könnyű gépek (bozótirtó, sövénynyíró)
- Kisgépek (önjáró kaszagép, kerti traktor adapterekkel)
- Egyéni védőfelszerelés
- Munkabiztonsági berendezések
- Személyes felszerelés: metszőolló, kézi fűrész vagy ágvágó, munkavédelmi kesztyű.

Szakiskolai óratervezés OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatásához

A rész-szakképesítés képzésének heti és éves szakmai óraszámjai:

	Előkészítő évfolyam heti óraszám 36 hét	9. évfolyam heti óraszám	9. évfolyam éves óraszám (36 héttel)	10. évfolyam heti óraszám	10. évfolyam éves óraszám (35 héttel)
Közismeret	31,5	10,5	378	11,5	402,5
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	0	21	756+70	21	735
Összesen	31,5	31,5	1134+70	32,5	1137,5
8-10% szabad sáv (közismereti rész)	3,5	1,5	54	1,5	52,5
8-10% szabad sáv (szakmai rész)	0	2	72	2	70
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	35	35	1260+70	36	1260

A rész-szakképesítés oktatására fordítható idő 1703 óra (756+70+735+72+70) nyári összefüggő gyakorlattal és szakmai szabadsávval együtt.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytan	2		70	2	
	Termesztési ismeretek	1			1	
	Termesztési ismeretek gyakorlat		2			4
	Műszaki alapismeretek	1				
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		2			2
10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	1				
11070-16 Növényismeret	Növényismeret	1				2
	Növényismeret gyakorlat		3			4
11069-16 Kertfenntartás	Kertfenntartás	1				
	Kertfenntartás gyakorlat		4			4
	Kertfenntartás műszaki ismeretei	1				
	Kertfenntartás műszaki ismeretei gyakorlat		2		2	
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8	13		5	16
Összes heti/összevont gyakorlat óraszám			21	70		21

**A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja
évfolyamonként**

Szakmai követelmény-modul	Tantárgyak/témakörök	Óraszám					Összesen
		9. évfolyam			10. évfolyam		
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati	
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytan	72			70		142
	A növények külső, belső felépítése	24					24
	A növények életjelenségei	18					18
	Növényrendszertan	16			36		52
	Környezettan	14			34		48
	Termesztési ismeretek	36			35		71
	A kertészeti termesztés tárgyi feltételei	8					8
	Éghajlattan	8					8
	Talajtan	8					8
	Talajművelés	12					12
	Trágyázás				11		11
	Öntözés				11		11
	Növényvédelem				13		13
	Termesztési ismeretek gyakorlat		72			140	212
	A kertészeti termesztés tárgyi feltételei		18			16	34
	Éghajlattan gyakorlatok		12			12	24
	Talajtan gyakorlatok		16			56	72
	Trágyázás gyakorlatok		14			28	42
	Növényvédelem gyakorlatok		12			28	40
	Műszaki alapismeretek	36					36
	Anyagismeret	4					4
	A műszaki ábrázolás alapjai	4					4
	Gépelemek, szerkezeti egységek	4					4
Belső égésű motorok	3					3	

	Az erögépek szerkezeti felépítése	3				3
	Villanymotorok	3				3
	A termesztés, növényápolás gépei	15				15
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		72		70	142
	Kéziszerszámok, anyagok ismerete		9		8	17
	Gépelemek, szerkezeti egységek ismerete		7			7
	Motorok szerkezete, működtetése		6			6
	Erögépek szerkezete, működtetése		6			6
	Elektromos berendezések, villanymotorok működtetése		6		6	12
	Erögépek, munkagépek összekapcsolása		6		8	14
	A termesztés, növényápolás gépeinek üzemeltetése		32		48	80
10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	36				36
	Munkavédelmi szabályozás és felügyelet	2				2
	Munkáltatók és munkavállalók munkavédelmi jogai és kötelességei	3				3
	Balestek, baleset-elhárítás	3				3
	A munkavégzés jellegzetességei	2		70		2
	Munkaegészségtan	2				2
	Munkalélektan	2				2
	A kertészeti munkavégzés	2				2

	biztonságtechnikáj a				
	Tűz- és robbanásvédelem	3			3
	Környezet- és természetvédelem	14			14
	Munkajogi alapismeretek	3			3
	Növényismeret	36		70	106
	Bevezetés a növényismeretbe	6			6
	Gyomnövények	6			6
	Ivaros és ivartalan úton szaporítható egynyáriak	8			6
	Kétnyáriak	4			6
	Évelők, fűmagkeverékek fajai	12			12
	Lombhullató díszfák, díszcserjék			18	18
	Kúszócserjék			12	12
	Örökzöldek			24	24
	Cserepes dísznövények			16	16
	Növényismeret gyakorlat		108		140
11070-16 Növényismeret	Gyomnövények felismerése		12		24
	Ivaros és ivartalan úton szaporítható, egynyáriak felismerése		32		36
	Kétnyáriak felismerése		16		12
	Évelők, fűmagkeverékek fajainak felismerése		48		72
	Lombhullató díszfák, díszcserjék, kúszócserjék felismerése			54	66
	Örökzöldek felismerése			48	50
	Cserepes dísznövények felismerése			38	24

11069-16 Kertfenntartás	Kertfenntartás	36				36	
	A kertfenntartás alapfogalmai; Zöldfelületek csoportosítása, történelmi áttekintése; Városi zöldfelületek jelentősége	4				4	
	Fűfelületek fenntartása	3				3	
	Egy- és kétnyári, évelő virágfelületek fenntartása	5				5	
	Lombhullató díszfák, díszcserjék fenntartása	6				6	
	Gyümölcsfajok fenntartása	2				2	
	A szőlő fenntartása	2				2	
	Örökzöldek fenntartása	3				3	
	Edényes-, kúszó-, talajtakaró növények fenntartása	5				5	
	Rózsafelületek és sziklakertek fenntartása	4				4	
	Sírkiültetések, füborítású sportpályák fenntartása	2				2	
	Kertfenntartás gyakorlat		144			140	284
	Fűfelületek fenntartása		18				18
	Egy- és kétnyári, évelő virágfelületek fenntartása		72				72
	Lombhullató díszfák, díszcserjék fenntartása		54				54
Gyümölcsfajok és a szőlő fenntartása					24	24	

Örökzöld dísznövények fenntartása				24	24
Edényes-, kúszó- és talajtakaró növények fenntartása				36	36
Rózsafelületek és sziklakertek fenntartása				28	28
Sírkiültetések, fűborítású sportpályák fenntartása				28	28
Kertfenntartás műszaki ismeretei	36				36
Gépek, kézi eszközök karbantartása	8				8
Fűnyírók	4				4
Gépi fűrészek, sövénynyírók	5				5
Takarító, síkosság-mentesítő, lombszívó gépek	3				3
Kerti növényvédő gépek	5				5
Tápanyag-utánpótlás műszaki berendezései a kertfenntartásban	4				4
Anyagszállítás a kertfenntartásban	3				3
Egyéb kertfenntartó gépek, berendezések (idősfa átültető gépek, emelőkosaras gépek, ...)	4				4
Kertfenntartás műszaki ismeretei gyakorlat		72		70	142
Gépek, kézi eszközök karbantartása		22			22
Fűnyírók üzemeltetése, karbantartása		20			20

Gépi fűrészek, sövénynyírók üzemeltetése, karbantartása		18				18
Takarító, síkosság-mentesítő, lombszívó gépek üzemeltetése, karbantartása		12				12
Kerti növényvédő gépek üzemeltetése, karbantartása					18	18
Tápanyag-utánpótlás műszaki berendezéseinek üzemeltetése és karbantartása					18	18
Anyagszállítás műszaki berendezéseinek üzemeltetése és karbantartása					24	24
Egyéb kertfenntartó gépek, berendezések üzemeltetése, karbantartása					10	10
Összes éves elméleti/gyakorlati óraszám:	288	468		175	560	1491
Összes éves/ögy óraszám:	756	70		735		1561
Elméleti óraszámok/aránya	463 óra / 29,7 %					
Gyakorlati óraszámok/aránya	1098 óra / 70,3 %					

Kerettanterv a 21 814 01 számú családellátó rész-szakképesítés szakiskolában történő oktatásához tanulásban akadályozottak számára a 34 814 01 Családi gazdálkodó szakképesítés kerettanterve alapján

A rész-szakképesítés alapadatai

A rész-szakképesítés azonosító száma: 21 814 01

A rész-szakképesítés megnevezése: Családellátó

A szakmacsoport száma és megnevezése: 20. Mezőgazdaság

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXXIII. Mezőgazdaság

Elméleti képzési idő aránya: 20%

Gyakorlati képzési idő aránya: 80%

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: befejezett iskolai végzettséget nem igényel

Bemeneti kompetenciák: -

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek.

Pályaalkalmassági követelmények: -

A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a részszakképesítés szakmai és vizsgakövetelmény tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak

Konyhai berendezések, felszerelések és gépek
Takarító eszközök, gépek
Mosás, vasalás gépei, eszközei
Csecsemőgondozási felszerelések
Betegágy, házi beteggondozási felszerelések
Elsősegélynyújtás eszközei, anyagai
Telefon
Udvargondozási eszközök
Szabadidős tevékenység (játsszótér) eszközei

Szakiskolai óratervezés OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatásához

A rész-szakképesítés képzésének heti és éves szakmai óraszámjai:

	Előkészítő évfolyam heti óraszám 36 hét	9. évfolyam heti óraszám	9. évfolyam éves óraszám (36 héttel)	10. évfolyam heti óraszám	10. évfolyam éves óraszám (35 héttel)
Közismeret	31,5	10,5	378	11,5	402,5
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	0	21	756+70	21	735
Összesen	31,5	31,5	1134+70	32,5	1137,5
8-10% szabad sáv (közismereti rész)	3,5	1,5	54	1,5	52,5
8-10% szabad sáv (szakmai rész)	0	2	72	2	70
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	35	35	1260+70	36	1260

A rész-szakképesítés oktatására fordítható idő 1703 óra (756+70+735+72+70) nyári összefüggő gyakorlattal és szakmai szabadsávval együtt.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
11033-12 Család- és háztartásellátás	Élelmiszerek és táplálkozási, ételkészítési alapismeretek	2		70	2	
	Családellátás, -gondozás	2			2	
	Lakókörnyezet kialakítás	1			1	
	Család- és háztartás-ellátási gyakorlat		16			16
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		5	16		5	16
Összes heti/összefüggő gyakorlat óraszám		21		105	21	

**A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja
évfolyamonként**

Szakmai követelmény-modul	Tantárgyak/témakörök	Óraszám					Összesen
		9. évfolyam			10. évfolyam		
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati	
11033-12 Család- és háztartásellátás	Élelmiszerek és táplálkozási, ételkészítési alapismeretek	72			70		142
	Élelmiszerismeret, élvezeti cikkek (jellemzők, vásárlás, tárolás)	22			20		42
	Táplálkozási alapismeretek	6			8		14
	Élelmezés-egészségügyi ismeretek	5			8		13
	Konyhatechnikai berendezések, eszközök	3			3		6
	Nyersanyag előkészítés, ételkészítési alapsműveletek	16			14		30
	Ételkészítés ételcsoportok alapján	16		70	14		30
	Terítés és tálalás a háztartásban	4			3		7
	Családellátás, -gondozás	72			70		142
	Család és háztartás	36					36
	Gondozás, nevelés a különböző életkori szakaszokban	36					36
	Egészségügyi alapismeretek				16		16
	Házi betegápolás				32		32
	Elsősegélynyújtás				16		16
	Közösségi családsegítés				6		6
	Lakókörnyezet kialakítás	36				35	

Lakáskialakítás és lakberendezés	14			10		24
Lakóépületek környezete, gondozása	4			8		12
Lakásgondozás	8			7		15
Fehérnemű- és ruhaápolás	6			6		12
Lakókörnyezeti munka-, tűz- és környezetvédelem	4			4		8
Család- és háztartás-ellátási gyakorlat		576			560	1136
Konyhai munkák, ételkészítési alapgyakorlatok		396			210	606
Lakókörnyezet gondozási és ruhaápolási gyakorlatok		180			140	320
Ápolási, gondozási gyakorlatok					210	210
Összes éves elméleti/gyakorlati óraszám:	180	576		175	560	1491
Összes éves/összefüggő gyakorlat óraszám:		756	70		735	1561
Elméleti óraszámok/aránya	355 / 22,7 %					
Gyakorlati óraszámok/aránya	1206 / 77,3 %					

4. 2. A választott kerettanterv megnevezése készségfejlesztő iskola

4.2.1.Készségfejlesztő iskola:

- Szakiskolai előkészítés: 9.-10. évfolyam.
- Gyakorlati évfolyamok: 11.-12. évfolyam.

A szakiskolába kerülés előzményei, feltételei:

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata alapján kerül az értelmileg akadályozott tanuló a középfokú oktatásba. A 9.-10. évfolyamon történik a szakképzés előkészítése, mivel általános műveltségi és praktikus ismereteket közvetítő tartalmán túl figyelembe veszi a gyakorlati oktatásra való felkészítést. Az a fiatal, aki eredményesen elvégezte a 10. évfolyamot, tanulmányait (sikeres felvétel esetén) a szakiskola gyakorlati évfolyamain folytathatja.

A szakképzés célja:

- Felkészíteni a fiatalt a sikeres társadalmi integrációra.
- A szakmát megtanítani.

A szakképzés feladata:

- A tanuló felkészítése majdani felnőttkori lehetőségeire.
- Az értelmileg akadályozott fiatal oktatása- nevelése.

Elvárt teljesítmény:

A szakiskolai képzés végére elvárt teljesítmények:

- Legyen képes egyéni szükségleteihez mért differenciált támogatással viszonylag önálló életet élni.
- Legyen képes egyszerű, betanítást igénylő munkákat ellátni. Jusson el az önkiszolgálás minél magasabb fokára, lakóközösségébe, lakókörnyezetébe történő integrálódásra.
- Legyen igénye és képessége kapcsolatok létesítésére és fenntartására, egészséges életmódra, környezete megóvására.

Értékelés:

Az értékelés célja a tanuló fejlesztése. Az értékelés alapja a tanuló önmagához képest történő fejlődésének mértéke.

Az értékelés formái:

Az értékelésben szerepet kapnak a motiváló hatású értékelési formák: szóbeli (dicséret, figyelmeztetés), és az érdemjeggyel történő értékelés.

- Félévkor szülői értekezlet keretében a szülők szóbeli tájékoztatása a tanulók fejlődésének mértékéről.
- Félévkor és év végén osztályzat az egyes tantárgyakból.

9.-10. évfolyamok óraterve

Tantárgy	Évfolyam	
	9.	10.
Olvasás-írás	4	4
Számolás-mérés	3	3
Társadalmi ismeretek és gyakorlatok	2	2
Környezet-és egészségvédelem	3	3
Szociális munkatevékenység	2	2
Életvitel és gondozási ismeretek	5, 5	5, 5
Szakmai előkészítő ismeretek	3	3
Ábrázolás-alakítás	2	2
Ének-zene	1	1
Testnevelés	5	5
Összes óraszám:	30,5	30,5

11.-12. évfolyamok óraterve- Udvaros

Tantárgy	Évfolyam	
	11.	12.
Anyanyelv és kommunikáció	2	2
Számolás-mérés	1	1
Társadalmi és munkavállalási ismeretek	1	1
Testnevelés	5	5
Természeti környezet	1	1
Szakmai elmélet	3	3
Információs eszközök használata	1	1
Szakmai gyakorlat	16	16
Rehabilitáció	5	5
Összes óraszám:	35	35

11.-12. évfolyamok óraterve- Takarítói munka, takarítói kisegítő munka

Tantárgy	Évfolyam	
	11.	12.
Anyanyelv és kommunikáció	1	1
Számolás és mérési gyakorlatok	1	1
Társadalmi ismeretek	1	1
Testnevelés	2	2
Életvitel és egészséges életmódra nevelés	1	1
Szakmai elmélet-takarítás	3	3
Szakmai gyakorlat- háztartás	2,5	2,5
Szakmai gyakorlat-takarítás	16	16
Összes óraszám:	27,5	27,5

Tankönyvek és taneszközök kiválasztásának szempontjai:

Az évenként megjelenő tankönyvkínálatból a választás szempontjai:

- A speciális igényű tanulók számára olyan tankönyveket, feladatlapokat, füzeteket és egyéb szemléltető eszközt szükséges választani, melyek a figyelem és érzékelés zavarait részben kompenzálják.
- Kivitelezésük minősége hatékony eszköze lehet a motivációnak.
- Tartalmuk, megfogalmazásuk illeszkedjen a tanulók értelmi és érzelmi sajátosságaihoz.

A képzési feladatok kivitelezésének feltételei:

A Köznevelési Törvényben előírt és a tanulók speciális igényeinek is megfelelő feltételekkel, erőforrásokkal kell rendelkeznie a szakképzést folytató intézménynek.

Rehabilitációs foglalkozások

A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő sajátos nevelési igényű tanulók részére a Köznevelési törvény 52.§ 6. bekezdése szerint, a tanórai foglalkozásokon túl, kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat kell szervezni. A kötelező egészségügyi rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások megszervezésének időkerete az évfolyamra meghatározott heti tanítási óra 15%-a.

Rehabilitációs óraszámok a készségfejlesztő speciális szakiskola 9.-12. évfolyamán:

Évfolyam:	Kötelező óraszám:	Rehabilitációs óraszám:
9.	30,5	4
10.	30,5	4
11.	30	5
12.	30	5
Összesen:	121	18

A rehabilitációs órakeretet (KT 52. § 6. bekezdés) a bekezdés utolsó előtti mondata szerint kötött tanóráként, illetve egyéni készségfejlesztésre, figyelem, emlékezet, gondolkodás fejlesztésére, egyéb korrekciós tevékenységre a pedagógus egyéni szervezése szerint használhat fel.

A közismereti órák meghatározóan a 10. évfolyamig megtanultak szinten tartására elegendők, a szakképző 11. – 12. évfolyamok hangsúlyozottan gyakorlati jellegűek!

4. 2. 2. A készségfejlesztő iskola 9 – 10. évfolyamának közismereti oktatása

Célok és feladatok

A készségfejlesztő iskola 9-10. közismereti évfolyamai az általános iskolai nevelés-oktatás koncepcionális folytatása. A nevelés-oktatás célja az általános iskolában elsajátított életkezdéshez, pályaválasztáshoz kapcsolódó ismeretek megerősítése, a gyengébb vagy sérült funkciók fejlesztése, kompenzálása, a felnőtt életben elérhető munkatevékenységek iránti motiváció felkeltése, a gyakorlati tevékenységek elsajátításához szükséges kompetenciák, magatartásformák kialakítása, a gyakorlati képzés sikerének megalapozása. A tanuló megismeri a gyakorlati évfolyamok munkatevékenységeit, felkészül a gyakorlati ismeretek és tevékenységek elsajátításának megkezdésére. A képzés során a tanuló megismeri, fokozatosan

magáévá teszi és elfogadja a reális, képességeit, érdeklődését, lehetőségeit figyelembe vevő, számára elérhető életperspektívát, kialakítja életcéljait. Megismeri és alkalmazza a segítségkérés és elfogadás aktuális helyzetéhez szükséges formáit, társas kapcsolataiban és kommunikációjában kialakul a megfelelő önbizalomra épülő bátorság, a helyes önértékelésen alapuló közösségi magatartás. Az eltérő tanulási képességek miatt szükséges az egyéni megsegítés és bánásmód alkalmazása, folyamatosan szem előtt tartva a gyakorlati felkészítés eredményességének megalapozását. Különösen nagy hangsúlyt kell helyezni a gyakorlati tevékenységekkel és a munkavállalással kapcsolatosan a kommunikáció fejlesztésére a beszéd értése és a beszédprodukción, illetve alternatív kommunikációs eszközök területén egyaránt.

A tevékenységek elsajátításának érdekében fontos a nagymozgásos fejlesztés a megfelelő állóképesség kialakulásához, a finommotoros koordináció fejlesztése a sikeres munka- és feladatvégzéshez. A készségfejlesztő iskola olyan nyitott szellemiségű, befogadó intézmény, amelyben minden tanuló számára lehetővé válik a képességeinek megfelelő ismeretek elsajátítása, a munkatevékenységekben rejlő sikerélmény biztosítása, az eltérő adottságok elfogadása és a tanulói közösség ösztönző erejének, lendületének kiaknázása.

Fejlesztési területek - nevelési célok

A tanuló a készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamain erkölcsi nevelés területén megismeri a felnőtt életet strukturáló szabályrendszereket, a szabályok betartásának fontosságát. Felismeri a cselekvéseket és döntéseket befolyásoló értelmi és érzelmi motívumokat, megkülönbözteti a kívánatos és a nem megfelelő viselkedési formákat a társas érintkezésben. Folyamatosan alakulnak ismeretei a társait érintő érzelmi kapcsolatokról, megéli és tudatosan irányítja saját érzéseit, kiemelten a türelem, az együttérzés, a segítőkészség területén. A képzés során fejlődnek a tanuló ismeretei a nemzeti öntudat és hazafias nevelés területén a társadalom szerkezetéről, a hétköznapi életben végzett munkatevékenységek társadalmi hasznosságáról, a közös nemzeti értékteremtésben az egyének munkavégzési feladatáról. Erősödik szűkebb környezetével és közösségével való együttműködése. Aktívan részt vesz társadalmi rendezvényeken és külsőségeiben is megjeleníti a társadalmi ünnepek, megemlékezések szimbólumait.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés területén a tanuló felkészül a felnőtt élettel összefüggő állampolgári és demokratikus jogok és kötelességek gyakorlására, megismeri a támogatott döntéshozatal lehetőségét. Iskolai keretek között felkészül a döntések meghozatalában való felelősségre, igyekszik saját jogainak és érdekeinek megfelelő keretek között érvényt szerezni és ebben segítséget igénybe venni.

Az önismeret és társas kapcsolati kultúra terén a képzés lehetőséget nyújt a felnőtt életben betöltendő feladatokkal kapcsolatos reális énkép és önismeret kialakulására, a vágyak és lehetőségek összehangolására. Bővül a társas kapcsolatok szintje, folyamatosan alakul a reális énkép, felismeri az elsajátítható kompetenciák mértékét. Erősödik a fiatalokban a kritikus helyzetek felismerésének képessége és a megoldás érdekében a megküzdési stratégiák alkalmazása. Képesse válik saját emlékeinek feldolgozására, kialakul az ön- és az én-azonosság tudata.

A testi és lelki életre nevelés során a készségfejlesztő iskolai képzés közismereti tantárgyai között túlsúlyban lévő testnevelés kiemelten fontos szerepet játszik a helyes életmódra nevelésben, a felnőttként követendő életvitel megalapozásában. A képzés során folyamatosan szem előtt kell tartani a megfelelő állóképesség kialakulásához szükséges erőnlét biztosítását, a munkafolyamatok során esetlegesen kialakuló tartási és mozgásos rendellenességek megelőzését. A tanuló megismeri a testi erőnlét, az egészség és a lelki egyensúly közötti összefüggéseket, tőle telhető módon és mértékben igyekszik a károsító, veszélyeztető hatásokat elkerülni.

A családi életre nevelést a középfokú oktatás időszakában megerősíti, hogy a tanuló megismeri a felnőtt életében megtapasztalható családi kapcsolatokat, felkészül a családban elfoglalt helyének és képességeinek megfelelő részvételre a családi munkamegosztásban. Megismeri a hétköznapi élethelyzetek lehetőségeit családban, lakóotthonban, bővülnek ismeretei az együttéléssel, családi kapcsolatokkal járó konfliktusok kialakulásáról és a megoldások lehetőségéről.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén a tanuló ismeretei bővülnek a közösségek tagjainak különbözőségéről, igényli az önkéntes segítségnyújtást a rászorulóknak, átéli a személyes fontosság érzését. Kialakul felelősségérzete a rábízott feladatokkal kapcsolatban, körültekintően jár el tevékenységeiben.

A készségfejlesztő iskolai képzés során erősödik a tanulóban a fenntarthatóság, környezettudatosság területén a környezete megóvására való igény, megismeri és elkerüli a környezetet károsító tevékenységeket. Odafigyel hétköznapijaiban az anyagokkal, energiával történő takarékosagra, igényeit a szükségletekhez és lehetőségeihez hangolja.

A 9-10. évfolyamok során a pályaorientációt segíti a tanuló szűkebb és tágabb környezetének megismerése, saját képességeinek, érdeklődésének kritikus értékelése, kialakul a tanulóban a számára megfelelő gyakorlati munkavégzés, a munkadarab létrehozásának igénye. Motiválttá válik az elérhető munkatevékenységek elsajátítására, gyakorlására és a folyamatos munkavégzésre. Örömet lel a munkával létrehozott érték megteremtésében.

A gazdasági és pénzügyi nevelés területén a tanuló megismeri a társadalmi munkamegosztás alapjait, a munkabér és más támogatások beosztásának fontosságát, a gazdálkodással összefüggő ügyintézés formáit. Tovább formálódnak ismeretei a pénz értékéről, a beosztó családi költségvetés betartásáról.

A készségfejlesztő iskolai tanuló a médiatudatosságra nevelés eredménye képpen gyakorlottan használja az elektronikus információ hordozókat, képes tevékenységeihez, szórakozásaihoz a megfelelő felhasználás alkalmazására. Óvatosan kezeli a médiumok felhasználásában az információk hitelességét, vigyáz személyiségének védelmére. A szabadidő eltöltése során ügyel a média túlsúlyának elkerülésére.

A képzés során a tanulás tanítása területén a tanuló felkészül az iskolai oktatás alatt elsajátított ismereteinek felnőtt életkorban történő folyamatos megújítására, kialakul igénye az önművelésre. Megerősödik benne, hogy a környezet változásait figyelemmel kell kísérni.

Felismeri, hogy érdeklődésének kielégítése folyamatosan új ismeretekhez juttatja, amelyek megkönnyítik számára az életben történő eligazodás.

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza:

Fejlesztési területek (tantárgyak) struktúrája és óraszámok

A nevelés- oktatás fejlesztési területei	Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	2 éves óraszám
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	5	5	360
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	5	5	360
	Társadalmi ismeretek	1	1	72
	Etika	1	1	72
	Osztályfőnöki óra	1	1	72
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Életvitel és gyakorlat	4	4	288
	Gyakorlati képzés előkészítése	2	2	144
Természeti környezet	Környezet és egészségvédelem	2	2	144
Művészetek	Ének-zene	1,5	2	126
	Ábrázolás- alakítás	2	2	144
Informatika	Információs eszközök használata	2	2	144
Testnevelés	Testnevelés	5	5	360
	Szabad időkeret	3,5	4	270
Összesen		35	36	2556

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs óraszám: 4 óra/hét

Mindkét évfolyamon 36 héttel számolva

4. 2. 3. Készségfejlesztő iskola 11 – 12. évfolyamának közismereti oktatása

Célok és feladatok

A készségfejlesztő iskola tanulói számára készült kerettanterv célja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan a képességeknek és érdeklődésnek megfelelő gyakorlati tevékenységek kiválasztása, a minél teljesebb körű felkészítés az iskola utáni gyakorlati feladatok ellátására.

Az évfolyamok közismereti tantárgyai a 9-10. évfolyamokon elért tudásra építenek, azt megerősítik a gyakorlati képzés céljainak és feladatainak függvényében. A képzés célja, hogy kialakítsa a tanulóban az igényt a felnőtt életben szükséges tevékenységek elsajátítása, ellátása és minél önállóbb gyakorlása iránt, támogassa a gyakorlati műhelyekben elengedhetetlen praktikus készségek, figyelem, fegyelem, motiváció, pontosság, türelem kialakulását. A képzés feladata a munkafolyamat ellátásának, a munkatevékenységeket támogató készségeknek tudatos, célorientált fejlesztése, a kitartás megalapozása. A képzés során törekedni kell az egyéni képességstruktúra feltérképezésére és minél teljesebb körű fejlesztésére az eltérő szükségletek alapján. A gyakorlati oktatás során szem előtt kell tartani a hétköznapi életben előforduló felhasználások bemutatását, a gyakorlatias elsajátítást, a tevékenységek szükségességének példáit a felnőtt életben előforduló helyzetekben. A képzés alatt minél több lehetőséget kell adni a szituációs helyzetekben történő megértésre, gyakorlásra. A készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamain a gyakorlati tevékenységek elméleti ismereteit, alapjait is a gyakorlatban, folyamatos bemutatás, ismétlés, gyakorlás keretében célszerű elsajátítani. Törekedni kell az egyéni különbségekből, sajátos nevelési igényből adódó tevékenységválasztásra és az egyéni életutak alakulásában szerepet játszó lehetőségek minél teljesebb körű felismertetésére és elfogadására. Kiemelt figyelmet kell fordítani a munkavégzéshez szükséges szociális készségek, kommunikáció, a közösségi magatartás, a kölcsönös segítség, a csapatszellem fejlesztésére. Mindezek eléréséhez fontos a tevékenykedésre, az aktív felnőtt életre ösztönző, cselekvéseken alapuló, a szellemi és fizika aktivitásra ösztönző, motivált légkör megteremtése.

Fejlesztési területek, nevelési célok

A készségfejlesztő iskolai tanuló a gyakorlati évfolyamokon az erkölcsi nevelés területén szociális kapcsolataiban felkészül a munkahelyi közösségbe történő beilleszkedésre, megismeri a munkatársi kapcsolatok kialakításához szükséges alapelveket. Képes társas kapcsolataiban a közösségi magatartás alapvető formáinak megtartására, alkalmazására, fejlődik feladatainak elvégzéséhez szükséges kötelességtudata. Megismeri és elfogadja az egyéni különbségekből adódó praktikus lehetőségeket, kialakul az egymás segítése iránt érzett igény.

Nemzeti öntudat és hazafias nevelés területén a tanuló érdeklődik környezete szokásai és hagyományai iránt, bővülnek ismeretei a társadalom és az őt körül vevő közösség ünnepeiről, jeles helyszíneiről. Kötődik, és aktívan részt vesz a helyi megemlékezéseken, felismeri a haza legfontosabb értékeit és szimbólumait.

A tanuló az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén megismeri, és iskolai keretekben gyakorolja a demokratikus döntési szabályokat, igényli a saját hétköznapi életét meghatározó körülmények megismerését, a befolyásoló tényezőket figyelembe vevő választás lehetőségét, az önálló döntés szabadságát, aktívan részt vesz a közösség döntéshozatalában. Törekszik a társadalmi elvárásoknak megfelelő magatartásformák, jogok és kötelezettségek betartására.

A tanuló önismeretének és társas kapcsolati kultúrájának fejlesztése során megismeri és elfogadja reális életlehetőségeit, kialakul igénye a felnőtt élet kapcsolatai iránt, tudatosan gyakorolja a különböző helyzetekben szokásos viselkedésformákat. Fejlődik önbizalma, önértékelése, felismeri az érzelmi élet fontosságát és irányíthatóságát. Személyes kapcsolataiban kerüli a túlzott bizalmaskodást, kialakul magatartásában a felnőtt mértéktartás.

A tanuló tudatosan törekszik a testi és lelki egészségre nevelés területén az egészséges életmód szabályainak betartására, ismeri és kerüli a káros hatásokat. Megalapozódik a munkatevékenységek megkezdéséhez szükséges fizikai és lelki alkalmasság, fejlődik a kitartás, a tevékenységek végig vitelének igénye.

A készségfejlesztő iskolai évfolyamokon a tanulóban mélyül a családi életben elfoglalt szerepének ismerete, társas kapcsolataiban felismeri az érzelmi kötődések és kapcsolatok új formáit. Megismeri felnőtt élete családi életlehetőségeit, a családi, lakóotthoni együttélések alternatíváit. Gyakorolja a konfliktushelyzetek megoldásának lehetőségeit, törekszik a nézeteltérések kulturált megoldására, a kialakult kompromisszumokat elfogadja.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén a tanulóban megerősödik a másokra való odafigyelés igénye, szívesen törekszik közösségében a segítségnyújtásra. Felismeri gyakorlati tevékenységében az önmaga és mások testi és lelki épségének megóvása érdekében szükséges körültekintő magatartás fontosságát.

A fenntarthatóság, környezettudatosság területén a készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás tovább tudatosítja a tanulóban az egyén és a környezet egymásra hatásának jelentőségét, a környezet kímélésének fontosságát. Felkészít a munkatevékenységek végzése közben és a mindennapi felnőtt élet tevékenységeiben felmerülő környezeti hatások megértésére, a káros jelenségek elkerülésére, az elvárható óvatosság és mértéktartás szem előtt tartására.

A pályorientációs fejlesztés során a tanuló felkészül a gyakorlati képzést követően a számára elérhető munkatevékenységben történő részvételre, amelynek része az alapvető képességek és készségek feltérképezése mellett az egyéni motivációk és elképzelések összehangolása. A képzés fő felelőssége a tanuló érdekében a pályorientáció terén egyénre szabott megoldásokkal az érdeklődés, az alkalmasság és lehetőségek függvényében a megfelelő képzési profil kialakítása.

Gazdasági és pénzügyi nevelés terén a tanuló ismeretei bővülnek a felnőtt társadalom munkamegosztásának rendjéről, a családban elvárható feladatokról és a személyes felelősségi körébe tartozó lehetőségekről. Tudatosul az anyagokkal és energiával történő takarékoság fontossága, az életvitel tervezésének, a gazdálkodásnak a jelentősége a mindennapi életben.

A médiatudatosságra nevelés során a tanuló elsajátítja az elektronikus információhordozók célszerű és szükségszerű felhasználását, felismeri a virtuális valóság és „igazi” valóság közötti eltéréseket, fenntartással fogadja a médiahíreket. Megismeri a munkatevékenységekhez szükséges információk elérésének lehetőségeit.

Tanulás tanítása terén a tanuló igényli a gyakorlatba ágyazott ismeretelsajátítást, elfogadja a folyamatos önképzés szükségességét a változó világhoz történő alkalmazkodás érdekében.

Fejleszti és alkalmazza az önképzésben az iskolai pályafutása során elsajátított tanulási technikákat. Megőrzi kíváncsiságát a környezet változásai iránt és igyekszik a változásokat beépíteni ismereteibe, alkalmazni az új lehetőségeket.

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza:

Fejlesztési területek (tantárgyak) struktúrája és óraszámok

A nevelés- oktatás fejlesztési területei	Tantárgy	11. évfolyam	12. évfolyam	2 éves óraszám
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	2	2	144
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	1,5	1,5	108
	Etika	1	1	72
	Osztályfőnöki óra	1	1	72
Természeti környezet	Környezet és egészségvédelem	1	1	72
Testnevelés	Testnevelés	5	5	360
Szabad időkeret		1,5	1,5	108
Közismeret összesen		13	13	936
Gyakorlati tevékenység	Készségfejlesztő kerettantervek	20 óra/hét	20 óra/hét	1440
Szabad készségfejlesztő időkeret		2	2	144
Készségfejlesztő időkeret összesen		22	22	1584
ÖSSZESEN		35	35	2520

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs óraszám: 5 óra/hét

4. 2. 4. Készségfejlesztő iskola 11 – 12. évfolyamának gyakorlati kerettanterve

A készségfejlesztő kerettantervek heti 4, 8, illetve 12 óraszámra lettek kidolgozva. A gyakorlati évfolyamokon a készségfejlesztő kerettantervek oktatására heti 20 óra (a hozzá tartozó szabad időkerettel) áll rendelkezésre. Ezen időtartamot kell az intézménynek a készségfejlesztő kerettantervek oktatásával kitöltenie, azaz a tanulónak a gyakorlati évfolyamokon egy 2-5 készségfejlesztő kerettantervből álló képzési egység elsajátítására van lehetősége.

Ennek egyetlen korlátja, hogy nem oktatható egy egységben a:

- Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulók részére és a
- Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére megnevezésű készségfejlesztő kerettanterv.

A készségfejlesztő iskola sikeresen teljesített gyakorlati évfolyamai eltérő készségfejlesztő kerettantervek szerinti oktatással megismételhetőek. A készségfejlesztő kerettantervek sikeres elvégzése rész-szakképzettséget, illetve szakképzettséget nem tanúsít.

20 óra kitöltése készségfejlesztő kerettantervvel.

4. 2. 5. Kisegítő takarító készségfejlesztő kerettanterv

Célok

1. A tanulók munkavégzéshez kapcsolódó pozitív attitűdjének fejlesztése, és a felnőttkori munkavégzésre, a családi munkamegosztásban való részvételre való igényük kialakítása.
2. Mindennapos élethelyzetekben megjelenő takarítói munka jellegű gyakorlati végzése, ismeretek nyújtása, és gyakorlási lehetőség biztosítása.
3. A már tanult takarítási tevékenységek felelevenítése, újak bemutatása, megtanítása, gyakorlása az ehhez szükséges készségek elsajátítása és önálló – részben önálló alkalmazása.
4. A tanuló legyen képes különböző egyszerű takarítási munkák betanulására, önálló, folyamatos munkavégzésre, önellenőrzésre.
5. Ismerje a területet, (ahol tevékenykedik) tudjon tájékozódni a munkaterületen.
6. Képes legyen huzamosabb ideig végezni a kijelölt munkát, a szükséges öltözék és eszközök kiválasztásával, használatával.
7. Megfelelően használja a munkavégzéshez szükséges eszközöket.
8. Tudjon utasításokat végrehajtani.
9. Legyen képes elfogadni és betartani a munkahelyi elvárásokat, szabályokat.
10. Alakuljon ki megfelelő munkatartása, munkafegyelme.

11. Megfelelően tudjon alkalmazkodni a különféle munkahelyi légkörökhöz, munkahelyi elvárásokhoz.
12. Legyen képes együttműködni.
13. Tudjon elfogadni kritikát, igyekezzon hibáit kijavítani.

Feladatok

1. A takarítói munkatevékenységek során használt eszközök és tisztítószeres megismertetése.
2. A takarító eszközök, és gépek hatékony, rendeltetésszerű használatának elsajátítása.
3. A tisztítószeres fajtáinak megismertetése, körültekintő, balesetvédelmi előírásoknak megfelelő használatuk elsajátítása.
4. A szelektív hulladékgyűjtés alapjainak bemutatása, elsajátítása.
5. Ruhagondozási műveletek – mosás, vasalás, varrás – gyakorlása és elsajátítása, a textíliáknál tanult előzetes ismeretek alkalmazása, piktogramok helyes értelmezésének megtanulása.
6. Vágott és cserepes növények gondozásának elsajátítása. Virágápolási, udvartakarítási ismeretek nyújtása, gyakorlási lehetőségek biztosítása.
7. Lakáskultúrával kapcsolatos ismeretek bővítése, ápolt, tiszta, rendezett környezet iránti igény kialakítása.
8. Munka és balesetvédelmi, egészség- és környezetvédelmi ismeretek nyújtása a munkafolyamatok végzése során.
9. Képességekhez igazodó, rendszeres gyakorlás biztosítása a részmunkaterületeken, a mindennapi munkatevékenységekben.
10. Leendő saját munkaterületek/külső munkahelyek területeinek meghatározott időnkénti nagytakarítása.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Erkölcsei nevelés: Az értelmi fogyatékos tanuló a készségfejlesztő iskolában megismeri a munkavégzés és munkahely magatartási normáit, a műhelyekben, munkaterületen követendő, önmaga és társai testi épségéért felelős, viselkedési szabályokat. Emberi és munkatársi kapcsolataiban kiemelten együttműködő, a munkahelyi struktúrában elfoglalt helyének megfelelő kapcsolattartási és felelősségi szinteken magabiztosan mozog.

Nemzeti azonosságtudat és hazafias nevelés: A tanuló a képzés során megismeri önmagát, ismereteket szerez a társadalmi munkamegosztásról, főnök-beosztott viszonyról a hétköznapi életben végzett munkatevékenységek társadalmi hasznosságáról. A közös nemzeti

értékteremtésben az egyének szerepvállalását, munkavégzési feladatát gyakorolja. Erősödik szűkebb környezetével és közösségével való együttműködés. Aktívan részt vesz társadalmi rendezvényeken és külsőségeiben is megjeleníti a társadalmi ünnepek, megemlékezések szimbólumait.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: A tanuló felkészül a felnőtt élettel összefüggő állampolgári és demokratikus jogok és kötelességek gyakorlására, megismeri a támogatott döntéshozatal lehetőségét. Iskolai keretek között felkészül a döntések meghozatalában való felelősségre, igyekszik saját jogainak és érdekeinek megfelelő keretek között érvényt szerezni. Önismeret és társas kapcsolati kultúra: A képzés lehetőséget nyújt a felnőtt életben betöltendő feladatokkal kapcsolatos reális énkép és önismeret kialakulására, a vágyak és lehetőségek összehangolására. Az emberi kapcsolatok új elemekkel, a munkatársi, munkahelyi kapcsolatokkal bővülnek, amelyben kiemelt szerepet játszik a társakra való odafigyelés, a körültekintő magatartás.

Testi és lelki életre nevelés: A készségfejlesztő iskolai képzés közismereti tantárgyai között túlsúlyban lévő testnevelés kiemelten fontos szerepet játszik a helyes életmódra nevelésben, a felnőttként követendő életvitel megalapozásában. A kiegészítő takarító képzés során is folyamatosan szem előtt kell tartani a megfelelő állóképesség kialakulásához szükséges erőnlét biztosítását, a munkafolyamatok során esetlegesen kialakuló tartási és mozgásos rendellenességek megelőzését. A tanuló megismeri a testi erőnlét, az egészség és a lelki egyensúly közötti összefüggéseket, tőle telhető módon és mértékben igyekszik a károsító, veszélyeztető hatásokat elkerülni.

Családi életre nevelés: A középfokú oktatás időszakában a tanuló megismeri a felnőtt életében megtapasztalható családi kapcsolatokat, felkészül a családban elfoglalt helyének és képességeinek megfelelő részvételre a családi munkamegosztásban. Megismeri a hétköznapi élethelyzetek lehetőségeit családban, lakóotthonban, bővülnek ismeretei az együttéléssel, családi kapcsolatokkal járó konfliktusok kialakulásáról és a megoldások lehetőségéről.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: A tanuló ismeretei bővülnek a közösségek tagjainak különbözőségéről, igényli az önkéntes segítségnyújtást a rászorulóknak, átéli a személyes fontosság érzését. Kialakul felelősségérzete a rábízott feladatokkal kapcsolatban, körültekintően jár el tevékenységeiben.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: A kiegészítő takarító képzés során tovább erősödik a tanulóban a környezete megóvására való igény, megismeri és elkerüli a környezetet károsító

tevékenységeket. Odafigyel hétköznapjaiban a környezetvédelmi előírásokra, az anyagokkal, energiával történő takarékosagra, igényeit a szükségletekhez és lehetőségeihez hangolja.

Pályaorientáció: A tanuló felkészül az iskolai képzés elhagyására, a nyílt vagy védett munkahelyi, napközi otthoni tevékenységek ellátására. Megismeri a munkavállalói élet ritmusát, a munkafeladatok elvégzésének szükségességét, a munkahelyi vezető utasításainak fontosságát. A képzés során választott munkatevékenységében örömet leli.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: A tanuló megismeri a társadalmi munkamegosztás alapjait, a munkabér és más támogatások beosztásának fontosságát, a gazdálkodással összefüggő ügyintézés formáit. Tovább formálódnak ismeretei a pénz értékéről, a beosztó családi költségvetés betartásáról.

Médiatudatosságra nevelés: A készségfejlesztő iskolai tanulók gyakorlattan használják az elektronikus információhordozókat, képesek tevékenységeikhez, szórakozásaikhoz a megfelelő felhasználás alkalmazására.

Tanulás tanítása: A képzés során a tanuló felkészül az iskolai oktatás alatt elsajátított ismereteinek felnőtt életkorban történő folyamatos megújítására. Megerősödik benne, hogy a környezet változásait figyelemmel kell kísérni. Felismeri, hogy érdeklődésének kielégítése folyamatosan új ismeretekhez juttatja, amelyek megkönnyítik számára az életben történő eligazodást.

A tantárgy szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében

Anyanyelvi kommunikáció: A készségfejlesztő iskolai kiegészítő takarító készségfejlesztő kerettanterv ismeretanyaga támogatja a felnőtt élet során a munkavállaláshoz, a felnőtt társas kapcsolatokhoz és a társadalmi szerepvállaláshoz szükséges kommunikációs formák rögzülését, a közösséggel és környezettel kapcsolatos véleményalkotást. Tovább fejlődik a beszédértés és egyre pontosabbá, változatosabbá válik a beszédprodukció, bővül a munkavállaláshoz kapcsolható szókincsük.

Matematikai kompetencia: A kiegészítő takarító képzés során az oktatásban elsajátított logikai, matematikai ismereteket a gyakorlatban alkalmazza. A problémamegoldás területén egyre nagyobb önállóságra tesz szert, kognitív képességeinek megerősítése történik.

Készség szintűvé válik a hétköznapokban és a munkatevékenységekben fontos szerepet játszó mértékegységek használata, a téri tájékozódás, az idő, és a pénz szükségzerű beosztása.

Természettudományos és technikai kompetencia: A tanuló ismeri a hétköznapokban előforduló legfontosabb természeti jelenségeket és a leggyakoribb technikai és munkaeszközök, háztartási gépek szerepét, működését. Az elvárható óvatossággal mozog környezetében, képes a változásokat megfigyelni és megmutatni vagy megfogalmazni.

Tisztában van a legfontosabb egészségvédelemmel, balesetvédelemmel, környezetvédelemmel összefüggő ismeretekkel, ezeket helyesen alkalmazza.

Digitális kompetencia: A képzés során alkalmazza ismeretszerzésre, és kikapcsolódásra az infokommunikációs eszközöket; magabiztosan kezeli a háztartásban, a munkához, a szórakozáshoz használt és a hétköznapokban előforduló elektronikus eszközöket.

Szociális és állampolgári kompetencia: A tanuló önismerete fejlődik, gyakorolja az állampolgári szerepet. Képesse válik családi munkamegosztásban, és munkahelyén a felnőtt szerep betöltésére, közösségi környezetében igényeinek, jogainak érvényesítésére, kötelezettségeinek teljesítésére.

Kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia: A tanuló kiismeri magát a társadalmi kapcsolatrendszer elemi szintjén, képes egyre önállóbb interakciók kezdeményezésére a takarítói gyakorlatok végzése során a külső gyakorló helyeken is. Megismeri képességének terét, elfogadja, összehangolja igényeit, vágyait és lehetőségeit, el tudja képzelni jövőbeli munkáját is.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: Kialakul a tanulóban környezetének és megjelenésének igényessége, tudatosan önálló ízlésvilága, mindennapjaiba beépül az esztétikum és harmónia.

A hatékony, önálló tanulás: A kiegészítő takarító készségfejlesztő kerettanterv ismeretanyagának elsajátítása, gyakorlása során a tanuló minden elsajátított munkafolyamat, eszköz és módszer igénybe vételével felkészül a felnőtt élet mindennapjaiban szükséges alkalmazkodásra és önfejlesztésre. Folyamatosan igényli az új lehetőségek megismerését, önként vállal takarítói feladatokat is. Érdeklődik természeti és társadalmi környezete iránt, részt vesz közösségi feladatok megvalósításában.

Értékelés, elvárások a tanulóktól

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére

1. alakuljon ki a munkavégzéshez kapcsolódó pozitív attitűd, a felnőttkori munkavégzésre és a családi munkamegosztásban történő részvételre való igény
2. ismerje meg a munkahely és a munkavégzés magatartási normáit, munkatársi kapcsolataiban váljon együttműködővé
3. figyeljen oda az anyagokkal, energiával történő takarékosagra, igényeit a szükségletekhez és a lehetőségekhez hangolja
4. ismerje meg a társadalmi munkamegosztás alapjait-
5. erősödjenek a munkavállaláshoz, a felnőtt társas kapcsolatokhoz szükséges kommunikációs formák
6. legyen képes a családi munkamegosztásban részt venni
7. készség szintűvé váljon a mértékegységek használata, a téri tájékozódás, az idő, a pénz szükségszerű beosztása
8. legyen tisztában a legfontosabb egészségvédelemmel és a balesetvédelemmel összefüggő ismeretekkel, ezeket helyesen alkalmazza
9. alakuljon ki a tanulóknál a környezetének és saját megjelenésének igényessége

A legfontosabb tudáselemek a második év végére

1. A tanuló ismeri az eszközök, háztartási gépek és berendezések nevét, funkcióját, balesetmentes használatát. A feladat megoldásához kiválasztja a legmegfelelőbbet.
2. Ismeri a használt anyagokat. Tudja tárolásuk helyét és helyes tárolásuk módját, különös figyelemmel a vegyszerekre.
3. Ismeri a piktogramokat. Segítségükkel eligazodik a használatról.
4. Önállóan, vagy segítséggel (rajzos illetve szöveges útmutató) a tanult munkafolyamatot elvégzi

Eszköz- és anyagszükséglet

Eszközigény

Személyenként:

- munkaköpeny, gumikesztyű, 3 féle söprű (cirok, vessző, lomb,) partvis, lapát, felmosó szett (vödör, felmosó rúd, felmosó fej), felmosó kocsi, szivacs, törlőkendő (száraz, nedves), kisméretű vödör vagy lavór, ablak lehúzó
- varró cérnák, tűk, gyűszű, olló
- locsolókanna, ásó, kapa, gereblye, hólapát

Csoport szinten:

- teleszkópos portörllő, pókhálózó, gyökérkefe, poroló, mosogató szivacs, dörzsi szivacs, üvegmosó, létra, WC kefe, WC pumpa, porszívó, takarító gép, mosogatógép
- lavór/teknő/kád, mosógép (hagyományos, automata), centrifuga, ruhacsipesz, teregető- és vasaló állvány, vasaló
- gombok, különböző színű varró- és hímző fonalak
- fűnyíró, ágvágó, cipőtisztító készlet
- díszítő tevékenységhez szükséges eszközök (szövőtüske, előrajzolt terítő/ párna, stb.)

Anyagigény

A kerettantervben felsorolt takarító/ tisztító szerek folyamatos biztosítása lehetőleg változatos formában.

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	12
2 éves órakeret	864
Ebből kötött	778
Szabadon tervezhető órakeret	86

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör/évfolyam	11-12.	11	12
1. Takarítás	528	264	264
2. Mosás-vasalás	60	30	30
3. Ágyazás-ágyynemű csere	36	36	-
4. Gombvarrás-ruhajavítás	36	-	36
5. Díszítés	48	24	24
6/.Kitekintés/Virágápolás, udvartakarítás	35	35	-
7./Kitekintés/Kertgondozás, cipőápolás	35	-	35
Szabadon tervezhető órakeret	86	43	43

4. 2. 6. Udvaros készségfejlesztő kerettanterv

Célok

A tanulók sajátítsák el irányítással udvarok, parkok, útjainak gondozási, ápolási, karbantartási munkálatait. Készítse fel a fiatalokat arra, hogy egyéni megsegítéssel legyenek képesek felnőttként munkát vállalni, a munkaerőpiacon segítséggel eredményesen helytállni. Segítse a tanulókat szocializációjukban, a munkavégzéshez szükséges kötöttségek, szabályok interiorizált elsajátításában, a későbbi rehabilitáció, illetve védett munkahelyen történő munkavégzés képességének elősegítésében. A tanulók képessé váljanak elvégezni egyszerű, különösebb elméleti felkészültséget nem igénylő udvarosi munkafolyamatokat, megfelelő irányítás mellett.

Feladatok

1. A mindennapi élethez alapvetően nélkülözhetetlen munka- és egészségvédelmi ismeretek, szokások elsajátítása mellett a testi fejlettség és ellenálló képesség kialakítása és fenntartása.
2. Fontos, hogy kialakuljanak az egészséges életmódhoz tartozó higiéniai szokások. A fiatal képességeinek megfelelően vigyázzon egészségére, kerülje a káros szokások kialakulását.
3. Legyen a tanuló igénye saját és közvetlen környezetének szép kialakítására. Segítséggel tegye vonzóvá környezetét, szívesen tartózkodjon a jó levegőn, szeresse a természetet, és tudjon dolgozni megfelelően előkészített szerszámokkal, eszközökkel.
4. Ismerje meg és tartsa be a tanuló a munka- és egészségvédelemre vonatkozó szabályokat.
5. Fokozottan szokjon hozzá a termelőmunkában megszokott munkaidő szerinti terheléshez, egyéni terhelhetőségüknek megfelelően. Alakuljon ki a tanuló önismerete annyira, hogy segítséggel képes legyen társaival megfelelően együtt dolgozni.
6. Tudja emberi kapcsolataiban az egyet nem értést kezelni, és kevésbé sérüljön a vitákban.
7. Legyen képes bizalommal fordulni szűkebb, és tágabb környezetéhez amennyiben segítségre van szüksége.

A készségfejlesztő kerettanterv szerepe a fejlesztési területekben

Pályaorientáció: Megismeri a fiatal azt a területet, ahol tevékenykedik, tud tájékozódni a munkaterületen. Képessé válik huzamosabb ideig végezni a kijelölt munkát, a szükséges öltözék és eszközök kiválasztásával. Tud utasításokat végrehajtani. Törekszik a kitartó, folyamatos munkavégzésre. Az udvarosi munkák végzése biztosítja számára a teljesebb életet, a társadalomban és a termelőmunkában való részvételt, elősegíti rehabilitációjukat, rehabilitációjukat.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése: Kialakulnak és megszilárdulnak a magatartást szabályozó viselkedésformák. A tanuló elsajátítja a másokkal való együttműködést a feladatok végzése során.

Felelősségvállalás: A tanuló megismeri az eredmények eléréséhez szükséges rendszeresség, kitartás és pontosság fontosságát, munkájának elismerése által megéli személyes fontosságát.

A testi és lelki egészségre nevelés: Elsajátítja a fiatal az egészség megóvásához szükséges egészségügyi alapismereteket, az alapvető higiéniai szokásokkal együtt. Mindennapi élete és munkája során törekszik az egészséges és a tiszta, környezetszennyezéstől mentes életmód megjelenítésére, megtanulására és közvetítésére.

Eszközigény:

1. cirokseprű,
2. vesszőseprű,
3. lombseprű,
4. ásó,
5. gereblye,
6. kapa,
7. lapát,
8. hólapát,
9. szemétlapát,
10. ültetőfa,
11. sorkihúzó,
12. metszőolló,
13. fűnyíró,
14. sövénynyíró,
15. aprómagvető,
16. szaporító láda,
17. komposzt,
18. fólia, fóliazsák

A baleset-, munka- és környezetvédelemmel kapcsolatos fogalmak (védőkesztyű, védőszemüveg, térdvédő, munkaruha)

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	4
2 éves órakeret	288
Ebből kötött	260
Szabadon tervezhető órakeret	28

A tantárgy témáinak feldolgozására javasolt időkeret

Témakör/évfolyam	11-12.	11	12
1. Munka-, egészség- és balesetvédelem	16	8	8
2. Környezetvédelem	24	12	12
3. Anyag-eszközismeret	82	41	41
4. Éghajlati ismeretek	24	12	12
5. Talajtani ismeretek	68	34	34
6. Munkavállalói ismeretek	46	23	23
Szabadon tervezhető órakeret	28	14	14

5. A választott kerettanterv feletti óraszám

5. 1. A választott kerettanterv feletti óraszám - szakiskola

A kerettantervek által meghatározott óraszámokon felül az Nkt. 6. melléklete szerinti óraszámokban a tanulók egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozásokon vesznek részt.

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

5. 1. 1. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyamának óraszámai

3,5 szabadon tervezhető órakeret terhére a természetismeret tantárgy óraszámát heti 0,5 órával növeljük, szakmai alapozó ismeretek tantárgy heti óraszámát 3 órával.

Az évfolyamot heti 4 rehabilitációs órával tervezzük.

Idegen nyelvként az angol nyelvet oktatjuk.

A 9. E. előkészítő évfolyam óraszámai a szabadon tervezhető óraszámok felhasználásával a következők:

Tantárgyak és óraszámok

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	180
Idegen nyelv	Angol	2	72
Matematika	Matematika	5	180
Ember és társadalom	Etika	1	36
	Állampolgári ismeretek	1	36
Ember a természetben	Természetismeret	3	108
Művészetek	Műszaki rajz, vizuális nevelés	2	72
Informatika	Informatika	2	72
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Pályaorientáció	1	36
	Szakmai alapozó ismeretek	7	252
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	180
	Osztályfőnöki óra	1	36
Közismeret összesen		35	1260
	Rehabilitáció	4	144
Mindösszesen		39	1404

5. 1. 2. *Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola OKJ szerinti részszakképesítés oktatásához alkalmazandó 9. évfolyamának közismereti óraszám*

A 9. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeret terhére a magyar nyelv és irodalom heti óraszámot emeltük 2 órával.

Rehabilitációs órákat heti 4 órával terveztük ezen az évfolyamon.

A 9. évfolyam megemelt közismereti óraszámait a következő táblázat tartalmazza:

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9. évfolyam	éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	3	108
Matematika	Matematika	2	72
Ember és társadalom	Etika	1	36
Informatika	Informatika	1	36
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	180
	Osztályfőnöki óra	1	36
Közismeret összesen		13	468
Rehabilitáció		4	144
Mindösszesen		17	612

A 9. évfolyam éves óraszámait 36 héttel számoljuk.

5. 1. 3. *Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola OKJ szerinti részszakképesítés oktatásához alkalmazandó 10. évfolyamának közismereti óraszámai*

A 10. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeret terhére a magyar nyelv és irodalom heti óraszámot emeltük 1 órával.

Rehabilitációs órákat heti 4 órával terveztük ezen az évfolyamon.

A 10. évfolyam megemelt közismereti óraszámait a következő táblázat tartalmazza:

Műveltségi terület	Tantárgy neve	10. évfolyam	éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	2	70
Matematika	Matematika	2	70
Ember és társadalom	Etika	1	35
Informatika	Informatika	1	35
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	175
	Osztályfőnöki óra	1	35
Közismeret összesen		12	420
Rehabilitáció		4	140
Mindösszesen		16	560

A 10. évfolyam éves óraszámait 35 héttel számoljuk.

5. 1. 4. *Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő – oktató munkáját ellátó szakiskola OKJ szerinti részszakképesítés oktatásához alkalmazandó 9 10. évfolyamának szakmai óraszámai*

21 622 01 számú kerti munkás rész-szakképesítés óraszámai.

A 9. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeret terhére a növényteni alapismeretek heti óraszámot emeltük 1 órával, és a kerti munkák tantárgyat is 1 órával.

Rehabilitációs órákat heti 4 órával terveztük ezen az évfolyamon.

A 10. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeret terhére a műszaki alapismeretek heti óraszámot emeltük 2 órával.

Rehabilitációs órákat heti 4 órával terveztük ezen az évfolyamon.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként szabadsávval

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytani ismeretek	3		70	2	
	Termesztési ismeretek gyakorlat		5			5
	Műszaki alapismeretek	2			2	
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		4			5
10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	2			2	
11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák	3			2	
	Kerti munkák gyakorlat		4		5	
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		10	13		8	15
Rehabilitáció		4			4	
Összes heti/ögy óraszám		27		70	27	

21 622 02 számú parkgondozó rész-szakképesítés óraszámai

A 9. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeret terhére a munkavállalói ismeretek heti óraszámot emeltük 1 órával, és a műszaki alapismeretek tantárgyat is 1 órával.

Rehabilitációs órákat heti 4 órával terveztük ezen az évfolyamon.

A 10. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeret terhére a munkavállalói ismeretek heti óraszámot emeltük 2 órával.

Rehabilitációs órákat heti 4 órával terveztük ezen az évfolyamon.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként szabadsávval

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytan	2		70	2	
	Termesztési ismeretek	1			1	
	Termesztési ismeretek gyakorlat		2			4
	Műszaki alapismeretek	2				
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		2			2
10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	2				2
11070-16 Növényismeret	Növényismeret	1				2
	Növényismeret gyakorlat		3			4
11069-16 Kertfenntartás	Kertfenntartás	1				
	Kertfenntartás gyakorlat		4			4
	Kertfenntartás műszaki ismeretei	1				
	Kertfenntartás műszaki ismeretei gyakorlat		2		2	
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		10	13		7	16
Rehabilitáció		4			4	
Összes heti/ögy óraszám		27		70	27	

21 814 01 számú családellátó rész-szakképesítés óraszámai

A 9. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeret terhére a családellátás- gondozás heti óraszámot emeltük 1 órával, az élelmiszerek és táplálkozási, ételkészítési alapismeretek heti óraszámot is 1 órával.

Rehabilitációs órákat heti 4 órával terveztük ezen az évfolyamon.

A 10. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeret terhére családellátás- gondozás heti óraszámot emeltük 1 órával.

Rehabilitációs órákat heti 4 órával terveztük ezen az évfolyamon.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámok évfolyamonként szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám					
		9. évfolyam			10. évfolyam		
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati	
11033-12 Család- és háztartásellátás	Élelmiszerek és táplálkozási, ételkészítési alapismeretek	3		70	2		
	Családellátás, - gondozás	3			3		
	Lakókörnyezet kialakítás	1			1		
	Család- és háztartás-ellátási gyakorlat		16			16	
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		7	16		6	16	
Rehabilitáció		4				4	
Összes heti/ögy óraszám		27		105	26		

5. 2. A választott kerettanterv feletti óraszám – készségfejlesztő iskola

5. 2. 1. A készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamának óraszámai

9. évfolyamon a szabad órakeret terhére a gyakorlati képzés előkészítése tantárgyat emeltük 3 órával és 0,5 órával az ének-zene tárgyat.

10. évfolyamon a szabad órakeret terhére a gyakorlati képzés előkészítése tantárgyat emeltük 3 órával.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs óraszám: 4 óra/hét

A nevelés- oktatás fejlesztési területei	Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	2 éves óraszám
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	5	5	360
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	5	5	360
	Társadalmi ismeretek	1	1	72
	Etika	1	1	72
	Osztályfőnöki óra	1	1	72
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Életvitel és gyakorlat	4	4	288
	Gyakorlati képzés előkészítése	5	5	144
Természeti környezet	Környezet és egészségvédelem	2	2	144
Művészetek	Ének-zene	2	2	126
	Ábrázolás- alakítás	2	2	144
Informatika	Információs eszközök használata	2	2	144
Testnevelés	Testnevelés	5	5	360
Rehabilitáció		4	4	288
Összesen		39	39	2808

Mindkét évfolyamon 36 héttel számolva.

5. 2. 2. A készségfejlesztő iskola 11 – 12. évfolyamának közismereti óraszámai

11. évfolyamon a szabad órakeret terhére a kommunikáció tantárgyat emeltük 1 órával és a számolás-mérés tantárgyat 0,5 órával.

12. évfolyamon a szabad órakeret terhére a kommunikáció tantárgyat emeltük 1 órával és a számolás-mérés tantárgyat 0,5 órával.

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs óraszám: 4 óra/hét

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs óraszám: 5 óra/hét

A nevelés- oktatás fejlesztési területei	Tantárgy	11. évfolyam	12. évfolyam	2 éves óraszám
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	3	3	216
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	2	2	144
	Etika	1	1	72
	Osztályfőnöki óra	1	1	72
Természeti környezet	Környezet és egészségvédelem	1	1	72
Testnevelés	Testnevelés	5	5	360
Közismeret összesen		13	13	936
Rehabilitáció		5	5	360
Gyakorlati tevékenység	Készségfejlesztő kerettantervek	20 óra/hét	20 óra/hét	1440
ÖSSZESEN		38	38	2888

Mindkét évfolyamon 36 héttel számolva.

5. 2. 3. Készségfejlesztő kerettantervek alkalmazása

A készségfejlesztő kerettantervek heti 4, 8, illetve 12 óraszámra lettek kidolgozva. A gyakorlati évfolyamokon a készségfejlesztő kerettantervek oktatására heti 20 óra (a hozzá tartozó szabad időkerettel) áll rendelkezésre.

Készségfejlesztő iskolánk a következőképpen használja fel a 20 óra kerettantervi lehetőségeket:

- Kisegítő takarító 12 óra,
- Udvaros 8 óra

6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A pedagógus a helyi tantervnek megfelelően szabadon választ tankönyveket, tanulmányi segédleteket egyeztetve a szakmai munkaközösségekkel. A kiválasztásnál figyelembe kell venni a sajátos nevelési igényű gyermekek képességeit és ennek megfelelően kell biztosítani a tanulók számára a tankönyveket és taneszközöket.

A tankönyvek kiválasztásában a következő szempontok érvényesülnek:

A tankönyv

- szerepeljen a minisztérium által kiadott tankönyvjegyzékben;
- tartalma illeszkedjen az adott tantárgy tantervéhez;
- tananyagának elrendezése logikus, szemléletes legyen;
- adjon lehetőséget a tehetséggondozásra, illetve segítse a felzárkóztatást;
- alkalmas legyen a tanulók munkájának irányítására a tanulás egy-egy szakaszában;
- gondolkodtató, változatos feladatokat tartalmazzon;
- a különböző tantárgyak sajátosságainak megfelelően segítse a tanulási technikák elsajátítását;
- adjon lehetőséget a differenciált foglalkoztatásra, fejlesztésre;
- adjon lehetőséget az önálló tanulói munkáltatásra;
- alkalmas legyen a tanult ismeretek gyakorlására, alkalmazására;
- az egyes tantárgyak tankönyvei egymásra épüljenek,
- segítse a megértést, az önellenőrzés képességének fejlesztését;
- jól látható, esztétikus fotókkal, ábrázolásokkal illusztrált legyen;
- tetszetős, tartós kivitelű legyen;
- ára legyen mérsékelt.

A taneszközök és felszerelések beszerzéséről a szülő gondoskodik.

A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok várható megbecsült létszámait figyelembe véve oly módon kell készíteni, hogy az iskola minden tanulója részére biztosítva legyen a tankönyvhöz való hozzájutás lehetősége. Sajátos nevelési igényű tanulók számára olyan tankönyveket, feladatlapokat és egyéb szemléltető eszközöket kell választani, mely illeszkedik a tanulók értelmi és érzelmi sajátosságaihoz.

A tankönyvválasztást a nevelőtestület tanévenként felülvizsgálja és a tankönyvrendelést megelőzően dönt az alkalmazandó tankönyvekről.

7. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

7. 1. Szakiskola

Szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasz pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknak is fel kell készülniük a munkavállalásra, a változások kezelésére és a későbbi tanulásra is. Kompetenciákkal a társadalmi integráció, az önálló életvezetés és a felnőttkori munkaerő-piaci helyzetállás érdekében nekik is rendelkezniük kell. Az alapkészségek kialakításához szükséges kompetenciák a jövőben való boldogulás várható igényei szerint kiegészülnek más olyan kompetenciákkal, amelyek a sikeres társadalmi beilleszkedéshez, az egész életen át tartó tanuláshoz szükségesek. Ezek a kulcskompetenciák, amelyek nemcsak egyes tantárgyakhoz köthetőek. Kialakításuk, fejlesztésük a köznevelés feladataként az enyhe értelmi fogyatékos tanulókat nevelő-oktató intézményekben is elvárásaként jelenik meg. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező előkészítő évfolyamán jellemzően fejlesztendő kulcskompetenciák meghatározhatóak, azonban egyénenként eltérő összetevők fejlesztésére helyeződik a hangsúly. Kiemelt feladataink a felkészítő évfolyamon:

- a nevelés során– a még meglévő tudásbeli és szociális hátrányok felszámolásának elősegítése,
- a tanuláshoz, szakmatanuláshoz, munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése, erősítése,
- a szakmai vizsgára való felkészítés,
- a munkavégzésre való szocializálás, munkavállalói magatartás kialakítása,
- a tanulók élettervezésének elősegítése, önálló, vagy részben önálló életvezetés megalapozása,
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Szakképesítés megszerzésére irányuló szakasz pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A szakképző évfolyamokon a tananyag feldolgozása során alapvető szempontok:

- az ismeret sokoldalú szemléltetése, elméleti ismeretek gyakorlati megerősítése,
- az új ismeretek fokozatos, kisebb lépésekben történő közlése,
- az ismeretek többszöri ismétlést, begyakorlást igénylő rögzítése,

- az alapvető ismeretek folyamatos felidézése,
- a hiányzó vagy nem megfelelő mélységű ismeretek időbeni pótlása,
- az egyes tantárgyakban megjelenő azonos ismeretanyag összehangolása,
- lényeges elemek, ok - okozati összefüggések kiemelése, megláttatása, rész - egész viszonyának bemutatása,
- a tananyag feldolgozása során a vizsgakövetelményekben megfogalmazottakat hangsúlyosan kell kezelni.

A szakképzési évfolyamokon is kiemelt szerepet kap a tanulók adottságaihoz igazodó készség- és képességfejlesztése, a komplex személyiségfejlesztés.

7. 2. Készségfejlesztő iskola

Az intézménytípus megalapozza a tanulói képességekhez és érdeklődéshez igazodó, készségfejlesztő iskolai képzésben történő részvétel és a gyakorlati munkavégzés feltételeit úgy, hogy fokozott figyelmet fordít azoknak a kompetenciáknak a fejlesztésére, amelyre a közép-súlyos értelmi fogyatékos tanulóknak az iskolai oktatás után szükségük lehet (a készségfejlesztő szakiskola évfolyamain, napközi otthonokban, családban, lakóotthonokban, védő vagy integrált munkahelyeken).

A közép-súlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kiemelt figyelmet kell fordítani az egyénre szabott terápiás eszközök, eljárások alkalmazásával a képességstruktúra hiányosságainak kompenzálására, az épen maradt funkciók feltárásával és azokra építéssel. A pedagógusoknak feladatuk a gyakorlatorientált, a mindennapi élet tevékenységeire felkészítő képzés megvalósítása, az életvezetési technikák megalapozása, elsajátíttatása, gyakoroltatása.

A gyakorlati képzés során a szakképző évfolyamokon ki kell alakítani a tanulóban az igényt a felnőtt életben szükséges tevékenységek elsajátítása, az önellátásra. A gyakorlati feladatok során a gyakorlati helyeken elengedhetetlen praktikus készségek, figyelem, fegyelem, motiváció, pontosság, türelem kialakítása a feladat. A képzés feladata a munkafolyamat ellátásának, a munkatevékenységeket támogató készségeknek tudatos, célorientált fejlesztése, a kitartás megalapozása.

8. Mindennapos testnevelés

A mindennapi testnevelést Nkt. 27. § (11) alapján valósul meg a szakképző évfolyamokon azokon a napokon, amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás folyik. Azoknak a tanulóknak, akiknek orvosi/szakorvosi javaslatuk van, könnyített testnevelést biztosít a pedagógus.

Nkt. 27. § (11)/c szakasz: Az igazolt, egyesületi tagsággal vagy amatőr sportolói szerződéssel rendelkező a tanuló dönthet abban a kérdésben, hogy a sportszervezet által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet edzéseiével váltja ki a heti két órát.

9. A választható tantárgyak, foglalkozások és pedagógusválasztás szabályai

A tanulóknak tantárgyat választani nincs lehetőségük.

10. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy:

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észrevegység,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak. Segítse az iskola nevelési és oktatási céljainak elérését.

A tanulói teljesítmények mérésének és értékelésének célja: a diagnosztikus visszajelzés.

Enyhe értelmi fogyatékos tanuló értékelése:

A pedagógiában hagyományosan kialakult értékelési formák a diagnosztikus, a szummatív és a formatív értékelés.

- Diagnosztikus: (helyzetfeltáró) értékelés történik a tanulók tudásszintjének felmérésekor – év elején, vagy iskolába kerüléskor alkalmazott értékelés
- Szummatív: értékelés a tanulmányok összegző értékelését jelenti (témazáró, vagy tanév végi értékelés). Formáját tekintve lehet szóbeli, írásbeli teljesítményhez vagy gyakorlathoz kapcsolódó értékelés.

A formatív értékelésre, amely a tanítás-tanulást kísérő leggyakrabban alkalmazott értékelési forma, minden tanítási órán, azok valamennyi szakaszában folyamatosan nyílik lehetőség. A

formális értékelés a legalkalmasabb arra, hogy felhívja a figyelmet a tanuló és a pedagógus számára is a korrekciós lehetőség biztosítására, illetve annak időszerűségére vagy éppen szükségességére. Az értékelési formák közül valamennyi alkalmazásának helye van az enyhe értelmi fogyatékos tanulók tevékenységeinek, eredményeinek minősítése során a fejlesztési folyamatban, az iskolai tanulmányokban való előrehaladás szintre, terjedelembre, időbeli ütemezésre vonatkozó megfelelőségének vizsgálatában. A pedagógus a tanulói teljesítményt a pedagógiai gyakorlatban ma elfogadott ötfokozatú skálán érdemjegy adásával helyezi el, ezzel visszajelzést ad a tanulónak. Az értékelés során a megfelelő szint elérése a továbbhaladás feltétele is egyben, amit a tanterv követelmény-előfeltétel rendszere szabályoz. Az értékelés alapja: a helyi tanterv követelményrendszere

Az osztályzat (érdemjegy) akkor

- Jeles (5) ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes,
- Jó (4) ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit, kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását,
- Közepes (3) ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti, csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását.
- Elégséges (2) ha a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el, kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre
- Elégtelen (1) ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

Középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló értékelése:

A középsúlyos értelmi fogyatékos gyermek iskolai értékelése során a tanuló tudását, attitűdjét, magatartását figyeljük meg, az egyénre szabott elvárt teljesítményekhez viszonyítunk és önmagukhoz mért fejlődésük alapján teszünk megállapításokat. Az értékelés fontos funkciója ebben az iskolatípusban a készségek és képességek folyamatos és diagnosztikus felmérése, ennek alapján a tanuló jellemzőihez igazodó legmegfelelőbb fejlesztési eljárás és terápia kiválasztása. Ezért az értékelés nem lehet pusztán minősítés, hanem a kitűzött célokhoz, feladatokhoz a kiválasztott eszközöknek és terápiáknak a tanulói teljesítményre gyakorolt hatásának vizsgálata történik. A középsúlyos értelmi fogyatékos gyermeknél jelentkező sajátos nevelési igény miatt fontos, hogy az értékelés ösztönző hatású legyen, segítse a pozitív személyiségjegyek továbbfejlődését.

Értékeljük:

- a szociális képességek, magatartási és viselkedési szokások alakulását;
- a tanuláshoz és munkához való hozzáállást;
- a cselekvőképességet és pszichomotoros fejlődését,
- a tanult ismeretek alkalmazásának képességét;
- a tantárgyi követelmények teljesítését az egyéni fejlesztési tervekkel összhangban;
- a tanuló iskolai követelményeken túli tudását, más területeken megmutatkozó képességeit;
- a tanuló foglalkozásokon nyújtott érdeklődését, aktivitását, kooperációját.

Alkalmazott értékelési formák:

- szóbeli értékelés: lehetőség szerint a pozitív teljesítményt kell értékelni, fontos a gyakori, ösztönző hatású megerősítés,
- különböző szimbólumokkal,
- szöveges módon,
- értékelés osztályzattal, félévkor és év végén ötfokozatú skálával, érdemjeggyel értékelünk.

Az érdemjegyek megállapítása a helyi tanterv tantárgyi követelményeinek figyelembevételével, az egyéni képességekhez mérten történik.

Magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei és célja:

- segítse az iskolai nevelés-oktatás folyamatát
- segítse a tanulók önértékelésének fejlődését
- személyre szabott legyen
- vegye figyelembe a gyermek fejlődését
- Segítse az iskola nevelési és oktatási céljainak elérését
- az értékelés általában az iskolai tevékenységre vonatkozzon.

Az értékelés folyamata:

- az osztályfőnökök havonta értékelik a tanulók magatartását és szorgalmát, kikérve a szaktanárok véleményét
- félévkor és év végén – a havi jegyek és a szaktanárok véleményének figyelembevételével – az osztályfőnök érdemjegyet javasol
- magatartás és szorgalom jegyeiről a félévi és év végi osztályozó konferencia dönt
- Vitás esetekben az osztályban tanító tanárok szavazata dönt

Magatartáson értjük a tanuló:

- iskolai közösséghez, valamint annak tagjaihoz való viszonyát,
- önmagához való viszonyát, felelősségét, önállóságát,
- hatását a közösségre, viselkedését a társas kapcsolatokban,
- házirendben leírtak és közös iskolai szabályaink betartatását,
- a közösség érdekében végzett tevékenységét,
- viselkedését, hangnemét, beszédkulturáját, önfegyelmét.

Szorgalmon értjük a tanuló:

- tanulmányi munkához való viszonyát,
- munkavégzésének pontosságát, kötelességtudatát,
- önálló feladatai elvégzésének minőségét,
- rendszeretét, pontosságát, felszerelésének rendben tartását,
- aktivitását.

11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. melléklet e alapján

12. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Nevelési elvek:

- olyan oktatási-, nevelési gyakorlatot folytatunk, amely figyelembe veszi a gyermekek és a dolgozók jóllétét, egészségét, méltóságát, lehetőséget teremt a siker eléréséhez,
- kiemelt jelentőséget adunk az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének
- A szakiskola és a készségfejlesztő iskola pedagógusai jó példával járnak elő az egészséges életmód tekintetében, az iskolát a szocializáció színtereként használjuk,
- teret adunk az egészségfejlesztésnek és a tanácsadást biztosító programoknak,
- törekszünk arra, hogy segítsük tanítványainkat, a velünk kapcsolatban álló családokat, foglalkoztatottjainkat az egészségük megőrzésében
- felhasználjuk a tantervekben lévő lehetőségeket, a tanórán kívüli foglalkozásokat, a szabadidős programokat, rendezvényeinket az egészségnevelésre,
- a rendelkezésre álló eszközeinkkel és módszereinkkel elősegítjük a tanulók, a tantestület és a technikai dolgozók egészségének a védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.

A szakiskola és a készségfejlesztő iskola egészségnevelési céljai:

- tanulók önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- felismerjék az egészséges testtartás, a mozgás fontosságát,
- dohányzás, alkoholfogyasztás és kábítószer használat megelőzése,
- iskolán belüli bántalmazás, megalázás megelőzése,
- pedagógusaink számára meghatározó legyen az egészségfejlesztő gondolkodás és ennek továbbadása,
- a tanulók önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, képessé váljanak egészséges életvitelt kialakítani
- készüljenek fel a veszélyhelyzetek megelőzésére, kezelésére,
- az egészségfejlesztés folyamatában tanulónk képessé váljanak arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák,
- alakuljon ki a tanulóknál a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás
- ismerjék fel a személyes krízishelyzeteket és a kezelési stratégiákat ismerete,
- étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepét,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepét az egészségmegőrzésben,
- a szennvedélybetegségek elkerülésének lehetőségeit,
- alakuljon ki egészséges viszonyuk a természethez, ismerjék az egészséges környezet jelentőségét.

Egészség és környezeti nevelés terei:

intézményi környezet, a tárgyi feltételek, az étkezés körülményei feleljenek meg az előírásoknak és a törvényeknek, biztonsági feltételeknek: osztálytermek berendezései, étkezés körülményei, gyakorlati munka körülményei

mindennapos testmozgás biztosítása,

az osztályfőnökök osztályfőnöki órákon kiemelten foglalkoznak a következő témákkal: egészséges táplálkozás, szennvedélybetegségek, szexuális felvilágosítás, nevelés, családtervezés alapjai, AIDS prevenció, testi higiénia, egészséges táplálkozás, természetes gyógymódok (gyógynövények) megismertetése, hatása az emberi szervezetre, társadalom, csoportok, család, kortársak hatása az életmódra, média szerepe,

testnevelő tanárok kiemelt feladata: mozgás, sportok megszerettetése, igény az edzettségre, különböző sportok megismertetése – versenyek szervezése, egészséges testkép kialakítása,

rendellenességek felismerése, jelzése a védőnő, osztályfőnök felé, orvosi javaslatra könnyített testnevelés biztosítása,

szakmai gyakorlat keretében az oktatók kiemelten foglalkoznak az alábbi témákkal: balesetvédelmi rendszabályok megismerése és alkalmazása, munkaegészségügyi ismeretek alkalmazása a gyakorlatban, környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés), veszélyes anyagok helyes tárolásának módja,

pedagógusok a mindennapi munkában tartásuk fontosnak a környezet tisztántartására felhívni a figyelmet, figyelemmel kísérni és az esetleges veszély, veszélyeztetés esetén felhívni az osztályfőnök figyelmét az esetleges problémára, egyéni speciális igényeket tartásuk szem előtt ((rövidlátás, hallási zavar, gyógyszerhasználat stb.) hiperaktivitás,

a szakiskola, készségfejlesztő iskola technikai dolgozói nagy gondot fordítsanak a tisztaságra, a fertőzések elkerülésére, a gondozott környezet kialakítására,

védőnő bevonása az osztályfőnök munkájába

ismeretterjesztő előadások szervezése.

14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Célunk és feladatunk:

- a tanuló hátrányos helyzetének csökkentése a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez segítségnyújtás, együttműködés különböző szakemberekkel,
- a tanulók szociális háttérének megismerése,
- tehetséggondozás,
- a szociális hátrányból eredő értékrendbeli zavarok leküzdése, a helyes értékrend kialakítása,
- a hátrányos helyzetű tanulókkal való egyéni foglalkozás,
- a szociális hátrányokkal küzdő fiatalok feltérképezése, problémáinak megismerése. A felderített szociális hátrányok enyhítése, a tanulók beilleszkedésének elősegítése,
- a hátrányos megkülönböztetés minden eszközzel való megelőzése és megakadályozása, kivéve az oktatás jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő, szükséges megkülönböztetés eseteit,
- a pedagógusok és az osztályfőnök különös figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű csoportokba tartozó tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tartanak, együttműködnek a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesznek a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében,

Gyermekvédelem

A gyermekvédelmi munka tartalma: felderítés, jelzőrendszer működtetése, prevenciós munka (diákotthoni férőhely biztosítása, tájékoztatás, egészségvédelmi program kidolgozása), családgondozás (családlátogatások, egyéni esetkezelés, folyamatos kapcsolattartás), támogató segítségnyújtás, külső intézményekkel való kapcsolattartás (Gyermekvédelmi Szolgálat, rendőrség stb.)

A gyermekvédelmi munka szervezeti formái

- fogadóórák (kapcsolattartás a szülők és a nevelők között, információszolgáltatás)
- esetkezelés egyéni és kiscsoportos formában (a tanulók problémamegoldásának segítése)
- team munka tanárok, osztályfőnök, védőnő, orvos gyógypedagógiai asszisztens, nevelő bevonásával

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység:

- kollégiumi ellátás,
- kapcsolattartás segítő szervezetekkel
- szülők széleskörű tájékoztatása segélyezési formákról és egyéb lehetőségekről,
- ifjúságvédelmi drogmegelőző szervezetek akcióinak, segítségnyújtási lehetőségeinek propagálása.

15. Az iskolai beszámoltatás az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.

A Készségfejlesztő Iskola befejezésekor, záró vizsgát szervezünk. A záró vizsgán részt vesz a vizsgaelnök, a vizsgabizottsági tag és a kérdező tanár. A vizsga teljesítményét a tanuló számára érthetően szóban, és a valós képességek és kompetenciák alapján írásban értékeljük. A vizsgáról vizsgajegyzőkönyv készül. A szakma tanulási szakasz lezárásakor Bizonyítványt, mellé **Tanúsítványt** adunk a tanulók fejlődéséről, valamint részletes javaslatot arról, hogy milyen munkatevékenységben milyen önállósági fokon foglalkoztatható életvitele során.

A Tanúsítványban bejegyzésre kerülnek:

- a tanuló azonosító adatai,
- a képző intézmény azonosító adatai, (köztük OM számnak) illetve a ténynek, hogy a tanuló ismereteit a készségfejlesztő speciális szakiskolában szerezte,
- a képzési szakterület, a képzési idő és a képzés engedélyezésének száma.

A Bizonyítvány minősítése:

- kiválóan megfelelt,
- jól megfelelt,
- megfelelt,
- a képzésben részt vett * lehet.

* A képzésben részt vett minősítés a követelmények teljesítésének képtelensége esetén kerül bejegyzésre a képzésben aktívan résztvevő, de a követelményeket teljesíteni nem képes értelmileg akadályozott fiatal tanúsítványába.

A speciális szakiskolában tanuló diákok a képzés befejeztével az adott tanévre vonatkozó szabályzat szerinti időpontban szakmai vizsgát tesznek.